

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Petri Ridolphini J. C. Nobilis Cortonensis, Patritiiqve
Romani, Ac Protonotarii Apostolici, De ordine procedendi
in Iudiciis in Romana Curia Praxis Recentior**

Ridolfini, Pietro

Coloniae Agrippinae, 1680

Caput XII. De Remissoria, & Compulsoria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99137](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99137)

præfens libellus, in reliquis quilibet in facti contingentia poterit adire Præclar. I.C. Proffer Farinac. in ejus celebri tract. de Testibus, in quo omnia ad hanc materiam Ipeſtancia innum in modum de more enunciavit.

SUMMARIUM CAP. XII.

- 1 Testibus in partibus existentibus, obtinentur literæ misivæ pro illis examinandis, Parte citata.
- 2 Citatio ad dicendum contra Articulos, & videndum decerni literas misivas in partibus, ejusque Formula, & Processus.
- 3 Alia citatio ad dicendum contra Articulos, & videndum decerni literas misivas in partibus, loco remissorialium, & ejus Formula, & Processus.
- 4 Protestatio in termino ad dicendum contra Articulos, & videndum decerni literas misivas, & ejus Formula.
- 5 Protestatio ex adverso facta contra Articulos, & literas misivas, debet adimpleri, & quomodo.
- 6 Cautela, quæ datur ad literas misivas celerius expediendas.
- 7 Citatio ad concordandum de alio Judice, & ejus Formula, & Processus.
- 8 Citatio ad dandum listam Considentium, & ejus Formula, & Processus.
- 9 Concordato de Judice, vel illo ex officio deputato, expediuntur literæ misivæ.
- 10 Literæ misivæ pro examinandis Testibus in partibus, & earum Formula, & transmissio.
- 11 Articuli admittuntur, & literæ conceduntur in executivis cum clausula, sine præjudicio, unde opus est Superfessoria.
- 12 Citatio ad videndum mandari Superfederi in expeditione Mandati, & ejus Formula, & Processus.
- 13 Citatio ad videndum revocari Superfessoriam, quando necessaria, & ejus Formula, & Processus.
- 14 Terminus in Remissoria, seu literis misivis præfixus, capto examine in partibus, potest prorogari, & quomodo prorogatio obtineatur.
- 15 Citatio ad videndum prorogari terminum in literis misivis contentum, & ejus Formula, & Processus.
- 16 Terminus in Superfessoria contento elapso potest alia Superfessoria obtineri, sed hoc est in arbitrio Judicis.
- 17 Literæ misivæ, vel remissoriales simpliciter expeditis pendente termino in eis contento, Judicis officium quiescit.
- 18 Terminus in Remissoria præfixus potest prorogari, & eo elapso novus terminus concedi, sed ex causa.
- 19 Citatio ad videndum concedi novum terminum ad probandum incumbens, & ejus Formula, & Processus.
- 20 Parte negligente, vel ob calumniam non exhibente literas misivas coram Judice de partibus quid agendum.
- 21 Citatio ad videndum sibi præfigi terminum ad probandum, & probatum habendum, & ejus Formula, & Processus.
- 22 Citatio ad videndum revocari dilationem ad probandum concessam, & ejus Formula, & Processus in causa ordinaria.
- 23 Citatio ad videndum, prævia revocatione dilationis, expediri Mandatum in executivis, & ejus Formula, & Processus.
- 24 Processus remissorialis in partibus quomodo inchoari, & fieri debeat.
- 25 Citatio coram Judice remissoriali ad videndum appetiri literas misivas, & ejus Formula, & Processus.
- 26 Si in loco, nec Principalis, nec Procurator reperitur, tunc Juxta remissoriales factis diligentius procedit per affixionem ad Valvas.
- 27 In causis Commissariis Juxta remissoriales, si Persona citanda commode haberi non possit, factis diligentius, procedit per affixionem, & domi dimissa copia.
- 28 Juxta remissoriales quomodo procedat, si Citandus non habet in loco domicilium.
- 29 Juxta remissoriales in causa commissaria non potest procedere, nisi in diebus Rocalibus Lune, Mercurii, Veneris.
- 30 Citatio ad dicendum contra literas misivas in Actis exhibitis, & ejus Formula, & Processus.
- 31 Protestatio in termino ad dicendum contra literas misivas, & ejus Formula.
- 32 Protestatio facta contra literas misivas impleri debet, & quomodo.
- 33 Juxta remissoriales quomodo ad Testium examen procedat.
- 34 Monitorium Judicis remissoriale contra Testes recusantes se examini subicere, & ejus Formula.
- 35 Citatio ad videndum decerni copiam Processus remissoriale, & ejus Formula, & Processus.
- 36 Citatio ad videndum collationari copiam Processus, & ejus Formula, & Processus.
- 37 Citatio ad videndum super omnibus in Processu remissoriale contentis per D. Juxta Decretum interponi, & ejus Formula, & Processus.
- 38 Pars si nolit citare in scriptis, poterit procedere juxta stylum loci, dummodo in comparitionibus inferatur totus tenor citationum.
- 39 Intimatio Decreti quibus casibus non sit necessaria.
- 40 Quæ requiruntur in fine Processus remissoriale, & quomodo ad Curiam transmittendus.
- 41 Citatio ad videndum aperiri Processum ad partes, & ejus Formula, & Processus.
- 42 Protestatio contra Processum remissorialem, & ejus Formula.
- 43 Literæ compulsoriales, quando necessaria, & quomodo obtineri possint.
- 44 Citatio ad videndum decerni literas compulsoriales generales, & ejus Formula, & Processus.
- 45 Compulsoriales speciales quomodo obtineri possint.
- 46 Citatio ad videndum decerni literas compulsoriales speciales, & ejus Processus.
- 47 De citatione ad concordandum de Judice compulsoriali, remissivæ.
- 48 Processus compulsoriales in partibus quomodo inchoari, & confici debeat.
- 49 Citatio ad dicendum contra literas compulsoriales coram Judice compulsoriali, ejusque Formula, & Processus, etiam in causis commissariis.
- 50 Monitorium Judicis compulsoriale contra Detinen-

- res scripturas extrahendas, & ejus Formula.
- 51 Originalia scripturarum sunt exhibenda coram Iudice compulsoriali.
- 52 Citatio ad dicendum contra Iura per compulsam producta coram Iudice compulsoriali, & ejus Formula, & Processus.
- 53 Protestatio facienda in termino ad dicendum contra Iura coram Iudice Compulsoriali, & ejus Formula.
- 54 Protestatio coram Iudice compulsoriali ex adverso facta est adimplenda, ut possit ad Iurium recognitionem procedi.
- 55 Intimatio, qualiter nomina Testium sunt in Actis specificata, & adimpleta protestatio, & ejus Formula.
- 56 Intimatione reproducta quomodo procedatur ad Iurium recognitionem.
- 57 Citatio ad videndum mandari extrahi copiam Iurium coram Iudice compulsoriali, & ejus Formula, & Processus.
- 58 Citatio ad videndum mandari collationari Processum coram Iudice compulsoriali, & ejus Formula, & Processus.
- 59 Citatio ad videndum super contentis in Processu compulsoriali, per Iudicem decretum interponi, & ejus Formula & Processus.
- 60 Coram Iudice compulsoriali, quot, & quibus modis procedi possit.
- 61 In fine Processus Compulsorialis legalitas Ordinarii est apponenda.
- 62 Clauso processu compulsoriali, quid facere debeat Iudex de partibus.
- 63 Processu ad Urbem transmissa, citanda quomodo sit Pars coram A.C. remissivè.
- 64 De Citatione ad videndum jurare Testes remissivè.
- 65 Citatio ad videndum jurare Testes executi, & reproducta coram Delegante, durat toto tempore Remissoria coram Iudice delegato, seu Testium Receptore.
- 66 Si certum tempus est prefixum in citatione ad videndum jurare Testes, & Testes eo elapso fuerunt examinati, examen est nullum.
- 67 Examen est nullum, si Testes non solum deposuerunt, sed etiam juraverunt extra terminum.
- 68 Testes jurari in termino rite possunt examinari, extra terminum, & quare.
- 69 Cautela utilis in materia citationis ad videndum jurare Testes.
- 70 A.C. concedit literas compulsoriales, necnon literas missivas loco remissorialium ejus arbitrio, & quæ sit differentia inter literas missivas, & remissoriales.
- 71 Rota non concedit literas missivas, sed remissoriales in pergamento, cum sumpto Juliorum septem cum dimidio pro quolibet palmo Rotuli.
- 72 Remissoria quid sit.
- 73 Remissoria unde dicta.
- 74 Remissio quot modis fiat, & de ejus effectu.
- 75 Remissoria, seu litera missiva concedenda sunt ab A.C. etiam in causis executivis, cum termino competente.
- 76 Remissoria in causis Mercatorum non conceditur ad probandam solutionem in paribus, si de ea infra eundem solutionis terminum debebat Creditor certiorari in Curia.
- 77 Decisiones Rota plures super concessionem Remissoria emanant.
- 78 Remissoria olim concedebatur à Papa sub plumbo, & cum Sigillo Auditoris, si erat ei in commissione concessum.
- 79 Innocentiana dat facultatem Auditoribus Rota concedendi Remissoriales, absque alia commissione.
- 80 Iudex remissorius potest non solum examinare Testes, sed etiam recipere responsiones ad Propositiones, & confessiones, & Partes ad id compellere.
- 81 Remissoria & compulsoria simul expedita potest Iudex Iura recipere, & alia facere juxta ejus facultates.
- 82 Remissoria semper est concedenda, si materia, super qua petitur, est relevans.
- 83 Remissoria, quando petitur ex justa causa necessaria, & quando cessat suspicio calumnie, est concedenda.
- 84 Remissoria conceditur etiam data relevantia unius Articuli tantum.
- 85 Remissoria in prophana, data relevantia, conceditur sine fumo in quavis instantia.
- 86 Et facilius in prima instantia, & quare.
- 87 Et multo magis in tertia instantia, & quare.
- 88 Etiam in iudicio restitutionis in integrum.
- 89 Remissoria in Beneficialibus, non datur de Stylo Rotæ, nisi dato fumo de bono jure.
- 90 Remissoria in Beneficialibus non datur in prima, nec in secunda instantia, nisi facta obligatione de stando unica, & apposto sequestro.
- 91 Remissoria non possidenti non datur, nisi renunciet sequestro.
- 92 Remissoria in Beneficium conceditur in tertia instantia, sicut etiam commissæ causæ appellatione remota.
- 93 Remissoria in Beneficium datur in prima instantia pro examinandis Senibus, & Valetudinariis nominatis in Curia sine retardat Processus.
- 94 Non obstante pendente causa attentatorum.
- 95 Beneficialis causa quæ dicitur quæ prophana, ad effectum obtinendi Remissoriam.
- 96 Causa super unionem Beneficiorum perpetua, dicitur prophana, sicut super unionem ad vitam.
- 97 Causa Decimarum, ad effectum Remissoria, dicitur prophana, sicut causa Pensionis.
- 98 Causa Juris patronatus si de eo principaliter agatur, est prophana ad effectum Remissoria, sicut si de eo agatur incidenter, principaliter verò de titulo Beneficii.
- 99 Ius metimur ex parte Actoris.
- 100 Testes nulliter examinati dant sumum sufficientem ad effectum Remissoria.
- 101 Dummodo conveniat, & sumus non sit extinctus ex aliis Testibus eodem modo examinatis.
- 102 Testes de publica voce, & fama, seu fides Notarii, seu confessio revocata, dant sumum ad effectum Remissoria.
- 103 Remissoria non datur ad probandum per Testes id, quod potest probari per scripturas.
- 104 Secus si in articulis est quid relevans, quod in scripturis non continetur.
- 105 Et quando articulatur combustio Archivii.
- 106 Remissoria datur aliquando ad probandum per Testes, quod potest probari per scripturas.

- vas, si cessat suspicio Calumnia.
- 107 Remissoria datur ad recognoscendum signa, & sigilla Notariorum in instrumentis contenta, & opposita.
- 108 Remissoria non datur ad probandum contrarium ejus, quod continetur scripturis.
- 109 Remissoria non datur ad impediendam immisionem ex testamento vigore l. fin. &c.
- 110 Immisio non retardatur, nisi per exceptiones probatas, vel incontinenti probandas.
- 111 Remissoria in calculo ferende sententia, vel in ultimis audientis non datur, quia presumitur calumnia, secus si causa non est in termino expeditionis.
- 112 Remissoria non datur ad probandum factum supra centum annos, & quare n. 113.
- 113 Quisque presumitur tantum vivere usque ad centum annos.
- 114 Remissoria frustratur ad probandum id, quod probatum non relevat, ideo non datur.
- 115 Remissoria non datur, si adest vehemens, & probabilis suspicio calumnie.
- 116 Remissoria conceditur dato sumo pro exclusionis suspitionis.
- 117 Relevantia excludit calumniam in materia remissoria.
- 118 Remissoria non datur, si testes degunt in locis vicinis, quia possunt duci ad urbem, vel destinari Notarius.
- 119 Remissoria non datur, quando causa per plures instantias fuit agitata in partibus, & pars non curavit ibi testes examinare.
- 120 Remissoria non datur, si pars fuit negligens in examinandis testibus in curia, si illi postea recesserunt ab ea.
- 121 Cessante negligentia, vel dato sumo de veritate materiae articulatae, conceditur remissoria.
- 122 Remissoria non datur publicato processu, vel didicisti testificatis, ad examinandum super iisdem, vel directo contrariis, licet articuli in cortice verborum videantur novi.
- 123 Et non minus, si sunt discussa dicta testium, vel resolutiones factae.
- 124 Remissoria, non publicato processu, nec didicisti testificatis, conceditur.
- 125 Remissoria etiam publicato processu, & didicisti testificatis, datur, si articuli continent in substantia materias diversas a primis.
- 126 Etiam super iisdem, si articuli continent magis specificè id, quod fuerat antea confuse articulatum.
- 127 Et ad effectum examinandi testes vigore prima remissoria nulliter examinatos.
- 128 Remissoria non datur in executivis, nisi detur magis sumus, vel damnum sit alias irreparabile.
- 129 Remissoria concessio, & processus retardatio, plurimum pendens ab arbitrio iudicis.
- 130 Remissoria in dubio est potius concedenda, quam deneganda.
- 131 Terminum remissoriae concessae pendente, non potest procedi ad ulteriora.
- 132 Remissoria concessa cum clausula sine retardatione, vel sine praedictio processus executivi, iudex potest procedere ad ulteriora, illa non obstante.
- 133 Remissoria cum clausula, sine praedictio, solet concedi, quando articuli sunt irrelevantes, vel suspecti.
- 134 Dato sumo cessat calumnia, & remissoria conceditur cum retardatione.
- 135 Causa discussa in prima instantia, solet dari pendente uni sententia, & alteri remissoria.
- 136 Auditor, qui debet uni dare sententiam, & alteri remissoria, solet primo ferre sententiam, & deinde, tanquam unus ex auditoribus, dare remissoria, & quare. & n. 137.
- 137 Rota est unicum tribunal, & quod auditor facit, omnes fecisse dicuntur.
- 138 Auditor rota potest ante sententiam dare remissoria cum clausula sine retardatione.
- 139 Remissoria non datur nisi semel, secus iuxta subsistente causa.
- 140 Remissoria in beneficiis non datur bis, nisi adsit iuxta causa, vel petens consentiat sequens.
- 141 Iuxta causa est petendi novam remissoria si testes sunt de novo reperi, vel quis fuit iuramento impeditus in executione prima, & maxime testis primo non examinatus.
- 142 Remissoria petens tenetur facere expensas examinis, etiam quoad interrogatoria ex adverso data, alias examen est nullum, & non fit repetitio, nisi sumptibus illo uti volentis.
- 143 Forma in remissoriae praedita est ad unguem servanda.
- 144 Terminus ad probandum, & reprobandum conceditur arbitrio iudicis, secundum distantiam loci, & qualis regulariter concedi solet.
- 145 Reprobatio est de iure promissa, sed non in causis executivis, & summariis, & quare.
- 146 Reprobatio conceditur etiam in executivis, & summariis, quando per iudicium non esset reparabile, vel idem non esset discutendum in ordinario iudicio, vel casu quo non sufficeret reprobatio imperfecta.
- 147 Terminus, si in remissoria non explicetur, intelligitur trium mensium in provincia, sex in continentibus, & novem in transmarinis.
- 148 Terminus currit à die confectionis litterarum portitiori, & alias arbitrio iudicis.
- 149 Stylus circa terminum remissoriae, & quando incipiat currere in tribunali A. C. fuit modo albus, modo niger.
- 150 Terminus hodie in tribunali A. C. solet assignari reo à die presentationis litterarum iudici de partibus faciende, & alias arbitrio iudicis.
- 151 Parte ultra modum negligente in exhibendo litteras remissoriales iudici de partibus, potest illi praefigi terminus ad probatum habendum, vel revocari dilatio, & expediri mandatum.
- 152 Impossibilitas examinandi infra terminum praefixum excusat.
- 153 Testes non solum jurare, sed etiam examinari debent in termino praefixo ad examinari faciendum.
- 154 Iudex, sicut potest terminum ad probatum habendum praefigere, ita etiam potest dilationem ad probandum concessam revocare.

- 155 Iudex ex iusta causa potest dilationem concessam revocare, & ad expeditionem causae devocare.
- 156 Dilationis revocatio debet esse expressa, alias non censetur revocata per sententiam, nisi sententia esset Rotalis.
- 157 Terminus ad probandum in remissoria concessus ex causa potest prorogari, & eo elapso bonus concedi, Parte tamen citata.
- 158 Terminus in Remissoria assignatus potest pluries ex causa prorogari, sed in curia, parte opponente non conceditur tertia dilatio, nisi impetrato rescripto à Papa, & causa cognita.
- 159 Iudex remissorius ab A. C. deputatus cum facultatibus opportunis potest, circa examen quicquid potest A. C. non tamen terminum preficere prorogare.
- 160 Interrogatoria, quando testes sunt examinandi à iudice Remissoriali, possunt dari in partibus, cautius tamen est in causis gravius illis exhibere in curia, & quare.
- 161 Si testes non examinantur super omnibus interrogatoriis à iudice remissoriali, & pars de hoc fuit protestata, examen est nullum.
- 162 Testes examinati nulliter, repetuntur cum nova remissoria, sumptibus petentis.
- 163 Iudex potest interrogatoria superflua, & captiosa, vel impertinentia rescire.
- 164 Litera remissoriales, vel missiva concessa ad docendum de solutione, est supersedendum durante termino conveniente dato in executionem.
- 165 Dato sumo in executivis admittuntur exceptiones requirentes indaginem, & qua incontinenti probari non possunt.
- 166 Hodie citare partem, ad interessendum collationi processus remissoriale, est superfluum & quare.
- 167 Pro iuribus producendis non datur remissoria, sed compulsoria.
- 168 Compulsoria duplex est, generalis, & specialis.
- 169 Compulsoria generalis quid sit.
- 170 Compulsoria generalis, parte adhuc non citata in causa, conceditur sine citatione, alias secus.
- 171 Conclusoria generalis non retardat processum ad ultiora.
- 172 Compulsoria generalis conceditur, etiam pendente termino remissoria.
- 173 Compulsoria generalis conceditur, ubicumque illa tendit non ad retardationem, sed ad expeditionem causae.
- 174 In confessione remissoria generalis non habet locum regula, l. si vè pars, C. de dilat. que procedit in pronuntiatione.
- 175 Compulsoria generalis conceditur, etiam tempore feriarum, & in causa Commissaria, debuit ameni iudicii.
- 176 Compulsoria in obtinere sufficit, parte citata in curia, ut iura probent, cautius tamen est citare, etiam in partibus.
- 177 Compulsoria concessa parte non citata in curia, debet citari pars in eius executione.
- 178 Compulsoria specialis quid sit.
- 179 Compulsoria specialis non datur, nisi parte citata, & dato sumo de relevantia iurium, Copia scripturae relevantis dat sumum sufficientem pro compulsoria specialis obtinenda.
- 180 Compulsoria specialis, & remissoria equiparantur, & utraque retardat processum.
- 181 In compulsoria specialis praefigitur terminus, & dantur prorogationes, sicut in remissoria.
- 182 Compulsoria secunda conceditur quando iura fuerunt nulliter extracta.
- 183 In concessione compulsoria plurimum intrat iudicis arbitrium.
- 184 Remissoria, seu compulsoria specialis, quando videatur calumniosè peti.
- 185 Transumptum non probat, nisi à suo originali, vigore compulsoria servatis servandis, extrahatur.
- 186 Copia instrumenti tradita à Notario rogato, & ab illo extracta, probat absque compulsoria.
- 187 Transumptum factum à Notario successore in officio, probat absque alia compulsoria.
- 188 Transumptum factum ab Archivista de scripturis Archivii, probat absque alia compulsoria.
- 189 Archivista, vel Notario successori in officio attentati, se esse talem creditur.
- 190 Transumptum factum ab habente facultatem transumptandi instrumenta Notarii mortui non indiget alia compulsoria, ut probat, & quomodo hoc intelligatur.
- 191 Transumptum factum ante motam litem, parte citata auctoritate iudicis ordinarii, probat sine compulsoria, alias secus.
- 192 Sumptum ex Registro supplicationum probat sine alia compulsoria.
- 193 Contrarium, quod non probat.
- 194 Concordia, & distingue.
- 195 Sumptibus ex registro Bullarum in Curia probat sine alia compulsoria.
- 196 Sumptus ex aliquo processu legitime facto probat ad effectum iurium, absque compulsoria vigore Innocentiana, & quando, & n. 198.
- 197 Innocentiana non loquitur de iuribus extractis lite pendente.
- 198 Iura extracta, absque compulsoria probant, si in termino, ad dicendum contra, non opponantur generalia contra.
- 199 Iura concurrentibus adminiculis probant, licet non sint extracta vigore compulsoria.
- 200 Observantia dat robur scripturae, etiam informi, ideo, illa concurrente, iura non egent compulsoria.
- 201 Antiquitas ultra centum annos supplet defectum scripturae informis.
- 202 Scripturis antiquis indubitata lux veritatis aspersa.
- 203 Scriptura antiqua de facili iudicatur authentica.
- 204 Sola data non probat antiquitatem scripturae, secus si antiquitas est conjuncta cum aliquibus aliis adminiculis.
- 205 Adminiculum facit, si instrumentum, quod iudicis ostenditur ex sui facie apparet antiquum, & habet formam characteris antiqui & impolitam latinitatem.

- 207 Admuniculum desumitur ex re inter alios acta, juxta decisi. Put.
- 208 Data sola quando probet antiquitatem.
- 209 Iudex compulsor non potest recusari, nisi ex causa ardua, & tunc requiritur mandatum speciale.
- 210 Si in recusatione iudicis appelletur ab ulteriori processu, non potest recusatus procedere ad ulteriora.
- 211 Litera compulsoriales debent iudici de partibus ab eo, qui instat pro illarum executione, coram Notario, & testibus presentari.
- 212 Is contra quem obtinetur compulsoria, est citandus coram iudice compulsorio, & quomodo.
- 213 Iudex compulsor non potest citare ad valvas, nisi habeat hoc in facultatibus a iudice delegante.
- 214 Modus citandi coram delegante, ut detur compulsori facultas citandi ad valvas, qualis inolevit.
- 215 Iudex compulsor quomodo possit citare ad valvas, quando habet in literis insertam hanc facultatem citandi.
- 216 Iudex compulsorius cui non est data facultas citandi ad valvas, an, & quando, & quomodo possit citare domi, vel per edictum.
- 217 Iudex compulsorius cui non est data facultas citandi ad valvas, an, quando, & quomodo possit citare non subditum abentem, sive tatus pateat, sive non pateat accessus.
- 218 Delegatus ab A. C. in causa non commissaria potest citare domi dimissa copia.
- 219 Delegatus recte procedit iuxta stylum delegantis.
- 220 Iudex compulsor quid possit facere non citata parte.
- 221 Compulsor debet iura compulsata diligenter inspicere, & exemplari mandare.
- 222 Iudex compulsor presumitur rite processisse si Notarius testetur iura fuisse coram eo exhibita.
- 223 Originale debet exhiberi coram compulsore, & ab illo extrahi transumptum, quia copia copia non probat.
- 224 Transumptum transumptum conservatum in Archivio publico transumptum, centum annis elapsis, probat.
- 225 Licet non probetur, quod transumptum fuerit Notarius.
- 226 Sumptum sumpti seu copia copia, parte non opponente probat.
- 227 Copia copia, concurrentibus admuniculis, & conjecturis sufficientibus, probat.
- 228 Et eo magis concurrente observantia, qua dat robur scripturae, etiam in formi.
- 229 Iura compulsata debent non solum exhiberi, sed etiam recognosci coram iudice compulsore.
- 230 Iura compulsata non esse recognita in partibus, potest opponi, etiam in curia.
- 231 Iura antiquissima compulsata non egent recognitione.
- 232 Compulsor debet dare copiam compulsoriae sumptibus illius, qui eam obtinuit, alias, si copia petita non detur, compulsatio est nulla, nec antiquitas scripturae supplet defectum.
- 233 Copia processus compulsorius debet collationari cum suo originali, & clausula, & obsignata ad curiam transmitti.

De Remissoria, & Compulsoria, Pars Prima. Cap. XII.

Intestes examinandi super nova conventionem, solutionem, aliique prejudicialibus, sive qualibet alia re, in causa occurrente ad fundandam intentionem actoris vel rei, non sunt in curia, sed in partibus, tunc necesse est petere, & obtinere literas missivas ad partes, loco remissorialium, pro illis examinandis, & citanda est pars adversa, ut infra videlicet.

A. C. N.

- 2 Citetur NN. ex adverso principalis ad dicendum contra articulos facto datos, videndum illos ad probandum admitti in curia, & extra, & decerni literas missivas loco remissorialium, in partibus, concordandum de iudice, loco, loco loci, Portitore, & termino infra quem &c. alias videndum per D. deputari ex officio &c. Necnon videndum committi Notario actuario D. iudicis deputati examen, & receptionem juramentorum testium in forma, ad p. d. & postquam commissum fuerit videndum illos jurare super articulis, & nota causa, ius loco. & tempore, A, in eorum, vel Notarii domibus, & ubi reperti fuerint, constituendum, vel substituendum Procuratorem reperibilem, & acceptantem, alias videndum mandari procedi per affixionem ad valvas majoris Ecclesiae dicti loci, dandum interrogatoria, & conducendum interpretem, quatenus dare, & conducere intendat, alias videndum mandari examinari sine, ad eandem p. d. instante NN. principali, sive &c. N. Notarius.

Decretum.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra, sine tamen prejudicio obligationis cameralis, processus executivi, decreti facti, & mandati relaxati admitti articulos, si et in quantum, salvo jure etc. et committi etc. in forma ut supra, decerni literas missivas, et deputari iudicem NN. et locum NN. et locum loci, Palatium solite residentiae d. D. iudicis, cum termino unius mensis ad probandum, et quindecim dierum ad reprobandum, etc. ut supra, nisi ad p. d. cum intimatione, omni etc.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter Dominus decrevit literas missivas, & alias prout in actis, instante NN. principali, sive &c. N. Notarius.

Vel poterit pars citari, ut infra videlicet.

A. C. N.

- 3 Citetur NN. ex adverso principalis, ad dicendum contra articulos facto datos, videndum illos ad probandum admitti in curia, et extra, et decerni literas missivas, loco remissorialium, B, in partibus pro testibus examinandis, et aliis probationibus recipiendis, concordandum de iudice, loco, loco loci, Portitore, termino infra quem, necnon videndum committi Notario

T 2

actua-

actuarius D. iudicis deputati examen, & receptionem juramentorum testium in forma, ad p. d. & postquam commissum fuerit, videndum illos jurare super articulis, & tota causa, in eorum, vel Notarii domibus, & ubi reperti fuerint roto termino probatorio durante, constituendum, vel substituendum procuratorem reperibilem, & acceptantem in partibus, alias videndum per D. deputari ex officio iudicem, locum, & alia præmissa, & mandari transmitti, atque procedi per affixionem ad valvas majoris Ecclesie dicti loci, dandum interrogatoria, & conducendum interpretem, quatenus &c. alias videndum mandari examinari sine, ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra, sine tamen iudicio obligationis Cameralis, processus executivi, decreti facti, & mandati relaxati, & deputati iudicem NN. locum NN. & locum loci Palatium solite residentia d. D. iudicis, cum termino unius mensis C. ad probandum, & quindecim dierum ad reprobandum, & ut supra, nisi ad p. d. cum intimatione, omni &c.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter Dominus decrevit literas missivas, ac alios prout in actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Articuli verò, & interrogatoria possunt confici, & dari iuxta formulas superius traditas in c. 11. proxime precedente de Test. examin. & alias mutatis mutandis, secundum factorum contingentias.

Ex adverso in termino dictæ citationis, poterit fieri hæc protestatio, videlicet.

Pro NN. contra NN.

In officio NN. dixit non admitti prætenfos articulos, nec aliquid fieri in præiudicium obligationis cameralis, processus executivi, & decreti facti, ac mandati relaxati, & his salvis &c. & non alias &c. contra prætenfos articulos dixit, pro nunc, generali verbo, salvo jure &c. & non expediri prætenfas literas missivas, nisi prius concordato de iudice, & specificatis materiis, nominibus, cognominibus, patria, exercitio testium, medio juramento tactis &c. ac jurato de calumnia. & de omnibus intimato, & dato termino competenti ad conficiendum interrogatoria, alias &c. omni &c.

Pro cuius protestationis implemento, si antea non fuerunt specificatæ materiæ, nec fuit juratum de calumnia, erunt illæ specificandæ, & jurandum iuxta tradita in cap. precedente de Test. examin. n. 6. & seq. quinimò etiam parte non opponente, quando dantur articuli, debent specificati materiæ medio juramento, prout in ipsis articulis, & jurari de calumnia. Testium verò nomina, & cognomina non specificantur in curia, quando datur remissoria, sed in partibus, nisi parte petente, in aliquibus casibus particularibus, & ex causa, tunc enim iudex concedit Remissoriam conditionaliter, scilicet specificatis nominibus, & cognominibus testium in curia.

Specificatis verò materiis, & jurato de calumnia, fiet intimatio, videlicet.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter materiæ sunt in actis specificatæ, & fuit juratum de calumnia, & adimpleta protestatio, & alias, prout in actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Quod si quis celerius literas missivas expedire voluerit, poterit specificare materiæ, & unico contextu jurare de calumnia in termino citationis, ad videndum decerni literas missivas, & eadem die omnia parti adversæ intimare, ut infra videlicet.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter D. admittit articulos, materiæ sunt in actis specificatæ, fuit juratum de calumnia, & D. decrevit literas missivas, & alias prout in actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Ut si pars adversa non concordaverit de iudice remissoriali in partibus, vel non consenserit in deputato ex officio, sed illum recusaverit, poterit citari ad concordandum, ut infra, videlicet.

A. C. N.

Citetur NN. ex adverso principalis ad concordandum de iudice (vel de alio iudice in locum NN. alias deputati, vel suspecti allegati, secundum factorum contingentias) dandum listam confidentium, & diffidentium, quatenus illam dare velit, alias videndum per D. deputari iudicem ex officio, & decretum necessarium, & opportunitum fieri, & interponi, ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

Decretum.

NN. petiit, & obtinuit, ut supra, dari listam cum intimatione, omni &c.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter D. mandavit dari listam, & alias prout in actis. Ideo citetur idem ad illam dandum, quatenus &c. alias videndum per D. deputari iudicem ex officio, quibuscumque non obstantibus, ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Qua citatione executæ, & reproductæ, si pars non concordat, nec dat listam, obtinetur decretum, videlicet.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra deputari iudicem NN. & locum NN. & locum loci Palatium dicti iudicis, cum termino unius mensis ad probandum, & quindecim dierum ad reprobandum, nisi ad primam diem, cum intimatione omni &c.

A. C. N.

Intimatur NN. ex adverso principali, qualiter D. deputavit iudicem, quibuscumque non obstantibus, & alias prout in actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Si verò pars concordat, deputatur iudex, ut supra, de consensu partium, cum intimatione, vel partibus præsentibus.

C. c.

9 Caterum concordato de iudice, vel illo ex officio, aut alias deputato, expediuntur litteræ missivæ tenoris inscripti, videlicet.

10 Illustri, & admodum Excellenti D. NN. Gubernatori NN. Christophorus Vidman, Protonotarius Apostolicus, Utr. Sig. Sanctiss. D. N. Papæ Referendarius, necnon curiæ causarum cameræ Apostolicæ Generalis auditor.

Intus verò.

Illustris, & admodum Excellens D. &c.

Coram nobis inter NN. ex una, & NN. ex altera partibus, de, & super nonnullis præfessionibus controversia vertitur, in causâ pro parte d. NN. dati fuerunt articuli ad effectum examinandi testes illic in partibus degentes. Proinde te in iudicem ad infra scripta peragenda, cum facultatibus opportunis, elegimus, & pro loco NN. pro loco verò loci, cum domicilium deputavimus. Hæc tibi significamus, ut Notarium tibi beneficium, non tamen partibus suspectum eligas, & deposes, & citato d. NN. seu ejus legitimo procuratore, quatenus illic maneat singulis per affixionem ad Valvas majoris Ecclesiæ loci prædicti, ad videndum committi Notario examen, & receptionem juramentorum testium in forma, & ad alia quomodolibet necessaria, & opportuna testium juramenta recipias, & recipi facias, eosdemque testes coram te, pro parte NN. producendos, primò juxta interrogatoria ex parte dicti NN. (*Deinde super articulis, quorum copias mittimus, D. inclusas, vel si interrogatoria non dentur in curia*) quatenus debito à te statuendo termino detur, sin minus super articulis, quorum copiam introclusam mittimus, tantum examines, seu examinari facias, postquam testes saltem pridie unius diei, quo examinandi sunt, de veritate dicenda juraverint, ad quæ peragenda terminum unius mensis à die, qua hæc litteræ nostræ tibi redditæ fuerint, dinumerandum, ad probandum, & quindecim dierum ad reprobandum, assignamus, & assignavimus. Hisque peractis dicta testium hujusmodi cum toto processu nemini partium patefacta, aut ostensa, tuo ob signata sigillo clausa, quam primum ad nos perferenda cures, præmissaque, & omnia alia de super necessaria, & opportuna, facias. Hæc nobis in præfenti occurrunt, si tibi similia, vel majora rescribas. Vale, Datum Romæ ex Aedibus nostris hac die &c.

Dominationis vestræ Illustris, & Admodum

Excellentis ad servitium paratus.

NN. Notarius.

NN. Locumtenens.

Quæ quidem litteræ, postquam fuerint expeditæ, sunt ad iudicem deputatum ad partes transmittendæ.

11 Licet autem regulariter, dilatione pendente, iudicis officium conquiescat, tamen quando fuit actum via executiva, articuli solent admitti, & remissoria, ut supra concedi, cum dicta clausula, sine præjudicio &c. Idcirco, si testes examinandi sint, ne interim, donec compleatur examen, procedatur ad expeditionem mandati, vel ejus executionem, necesse erit citare Partem adversam, ad videndum mandari supersederi, ut infra videlicet.

A. C. N.

12 Citetur NN. ex adverso principalis, ad videndum mandari supersederi, E. in expeditione, & executione mandati, & sibi inhiberi, nè audeat quicquam attentare, vel innovare sub penis arbitrio D. & decretum necessarium, & opportunum fieri, & interponi ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

Decretum.

N. Notarius.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra, supersederi (*vel supersederi per NN. dies (arbitrio iudicis) nisi ad p. d. cum intimatione, omni &c.*)

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter D. mandavit supersederi, & alias prout in actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

13 Quod si superflatoria fuit simpliciter obtenta, & reus est in mora probandi suas exceptiones, potest citari, ut infra, videlicet.

A. C. N.

Citetur NN. ex adverso principalis, ad videndum revocari superfloriam nulliter, & indebitè extortam, & decretum necessarium, & opportunum fieri, & interponi, ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra, nisi ad p. d. cum intimatione, omni &c.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter D. revocavit superfloriam, & alias prout in actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

14 Quod si infra mensem præfixum non posset in partibus compleri examen, tunc probare hoc, vel quod examen jam fuit ceptum per fidem publicam iudicis remissorialis, & ejus actuarii, illaque in actis producta, citato adversario ad dicendum contra jura, poterit instari pro termini antea concessi prorogatione, quam A. C. ejus arbitrio potest concedere, non tamen majorem prima dilatione, ut infra videlicet.

A. C. N.

Citetur NN. ex adverso principalis, ad videndum prorogari terminum in litteris missivis, loco remissorialium obtentis, contentum arbitrio D. & decretum necessarium, & opportunum fieri, & interponi ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. Petiit, & obtinuit prorogari terminum ad alios dies 19. (vel viginti) nisi ad p. d. cum intimatione, omni &c.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter D. prorogavit terminum, & alias prout in actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Elapsa prima die juridica post intimationem executam transmittitur ad partes decretum prorogationis termini, & completur examen testium.

16 Po.

16 Poterit obtineri alia supersefforia per aliquod breve spatium temporis, si terminus in prima contentus, sit elapsus: sed hoc est iudici arbitrium, qui pro qualitate negotii poterit, prout sibi iustum & æquum videbitur, illam breviorē, vel longiorē concedere, vel penitus denegare etiam primam.

17 Si verò literæ missivæ, seu remissoriales fuerint decretæ, & expeditæ simpliciter, & absque clausula, sine præiudicio &c. tunc omnino pendente termino, debet officium iudicis conquire.

18 Et potest iudex juxta existentem causam, sive dilatio sit concessa cum clausula prædicta, sive non, terminum assignatum nedum, ut supra prorogare; sed etiam, docto parte citata de legitimo impedimento, seu iusta causa, ob quam quis non potuit, in termino præfixo, ejus incumbentia probare, novum terminum primo elapso concedere, ut infra, videlicet.

A. C. N.

19 Citetur NN. ex adverso principalis, ad videndum instanti, concedi novum terminum ad probandum, juxta formam contentam in literis missivis, alias expeditis, attento quod in termino præfixo, iustus de causis legitime impeditus, non potuit suas facere probationes, ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra novum terminum unius mensis ad probandum cum termino 15. dierum ad reprobandum, cum intimatione omni &c.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter D. concessit novum terminum, & alias prout in actis, Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Et elapsa prima die iudica post intimationem executam, transmittitur instrumentum decreti ad partes, & possunt etiam quando primus terminus est, ut supra, elapsus obtineri novæ literæ missivæ, citata parte ad videndum illas, ut supra, decerni.

20 At si ille, qui remissoriam cum retardatione processus obtinuit, esset ultra modum negligens in exhibendo literas missivas, seu remissoriales coram iudice de partibus, vel ob calumniam id differret, ne interim terminus in eis assignatus, a die præsentationis literarum iudici remissoriali decurrendus, efflueret, ut causa expeditio in longum traheretur, si ille fuerit actor, poterit citari, ut infra, videlicet.

A. C. N.

21 Citetur NN. ex adverso principalis, ad videndum sibi præfixi terminum ad probandum, & probatum habendum, seu examinari faciendum & decretum quodcumque desuper necessarium, & opportunum fieri, & interponi, ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

Decretum.

NN. Notarius.

NN. petiit, & obtinuit, ut supra præfixi terminum unius mensis (vel alium competentem iudici benevisum) nisi ad p. d. cum intimatione, omni &c.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter D. præfixit terminum, & alias prout in actis, Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Vel

A. C. N.

22 Citetur NN. ex adverso principalis, ad videndum revocari delationem, sibi ad probandum concessam, & decretum necessarium, & opportunum fieri, & interponi ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra, nisi infra mensem (vel aliud tempus iudici benevisum) nisi ad p. d. cum intimatione, omni &c.

At si fuerit reus in causa ordinaria, poterit etiam citari, ut supra, sed in causa executiva poterit citari, ut infra, videlicet.

A. C. N.

23 Citetur NN. ex adverso principalis, ad videndum, prævia revocatione dilationis sibi ad probandum concessæ, expediri mandatum, alias decretum, & relaxatum, & quatenus opus sit, de novo decerni & relaxari, quibuscumque non obstantibus, ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra, nisi infra quindecim (vel aliud tempus iudici benevisum) cum intimatione, omni &c.

A. C. N.

Intimetur NN. ex adverso principali, qualiter D. mandavit expediri mandatum, quibuscumque non obstantibus, & alias prout in actis, Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Processus Remissorialis.

24 Literæ missivæ loco remissorialium obtentæ sunt in partibus iudici remissoriali exhibendæ coram Notario, & testibus à principali, seu ejus legitimo Procuratore, qui debet in actis producere ejus mandatum Procurat, & petere, ut ipse iudex dictas literas recipiat, & admittat, necnon citationem contra adversarium decernat, ad videndum dictas literas aperiri, dicendum contra, & videndum ad illarum executionem mandari procedi, ac deputari Notarium, & nuntios, locum, dies, & horas audientia, ac deferri juramentum Notario, & nuntiis, de eorum officio fideliter exercendo, pro prima die iudica, hora NN. in domo solitæ residentia ipsius D. iudicis.

Ex tunc D. iudex dictas literas recipiet, & admittet, & mandabit citari partem adversam, ut supra, omni &c. & de his fiet publicum instrumentum à Notario diverso ab illo, qui est pro literarum executione actuarius deputandus, & tunc fiet infra scripta citatio, videlicet.

Coram NN. iudice remissoriali ab A. C. deputato.

25 Citetur NN. ex adverso Procurator NN. ex adverso principalis, vel NN. ex adverso principalis, ad videndum aperiri literas missivas in actis exhibitæ, dicendum contra, & ad illarum execu-

execu-

executionem juxta earum formam, & tenorem videndum mandari procedi, ac deputari Notarium, Nuncios, locum, dies, & horas audientiae, ac eisdem Notario, & Nunciis deferri juramentum, de fideliter exercendo eorum officium ad p. d. juridicam, coram N. in domo solita residentiae d. D. judicis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Citatione executata personaliter, vel domi, & relatione facta, illaque reproducta obtinetur decretum, videlicet.

NN. Procurator prout docuit per instrumentum publicum, tenoris, &c. repetit literas missivas in actis productas, & petiit, & obtinuit, ut supra deputari in Notarium N. & Nuncios N. & N. & locum, videlicet palatium solita residentiae ipsius D. judicis, & dies, & horas, videlicet omnes dies juridicos, non feriatis in honorem Dei, vel Sanctorum, in quibus coram A. C. jus reddi solet, de mane, ab hora N. usque ad N. & de sero ab hora N. usque ad N. cum intimatione, omni &c.

Et ex tunc Notarius, & Nuncii jurabunt tactis &c. ut infra videlicet.

NN. Notarius, ut supra deputatus medio juramento tactis &c. ad delationem dicti D. judicis, juravit de fideliter exercendo officium suum, omni &c.

NN. Nuncius, ut supra deputatus medio juramento tactis &c. ad declarationem dicti D. judicis, juravit de fideliter exercendo officium suum, omni &c.

N. N. N.

Intimetur NN. ex adverso Procuratori NN. ex adverso principali, qualiter D. mandavit procedi ad executionem literarum, & deputavit Notarium, & Nuncios, locum, dies, & horas, & alias prout in actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

26 Quod si in loco, nec Principalis, nec ejus Procurator reperitur, tunc peti debet a iudice, ut committat Nunciis, ut faciant diligentias de illis reperiendis & postquam iudex id commiserit, si factis diligentis primo per unum, & deinde per duos Nuncios, juxta superius tradita, sub cap. 4. littera B. reperi minime fuerint, relationibus factis, iudex decerneret processum per affixionem ad valvas Majoris Ecclesiae loci juxta formam sibi in literis missivis, seu remissorialibus praescriptam, omni &c.

Et deinde citabitur adversarius ad Valvas ad omnes, & singulos actus praedictos, ut supra, necnon etiam ad infra scriptos, usque ad completum examen, & perfectum processum, & alias donec aliquis pro adversario legitime comparuerit, quo casu ex tunc erit ille omnino citandus, omni &c.

27 Non est omittendum, quod si causa est commissaria, debent citationes exequi personaliter, si persona commode haberi poterit, sin minus factis diligentis, ut supra, primo per unum & deinde per duos Nuncios, de illa reperienda, eaque non reperta, ac relationibus factis, iudex mandabit citari domi, dimissa copia, & per affixionem ad Valvas, & quod si nec domicilium

adversarius ibi habeat, eo, factis, ut supra diligentis, non reperto, factisque relationibus, iudex mandabit citari per affixionem, & alias juxta formam sibi in literis remissorialibus praescriptam. Et si in commissione A. C. directa non adit facultas procedendi singulis diebus, & horis, erunt deputandi tantum dies Lunae, Mercurii, & Veneris, in quibus, in causis commissariis hujusmodi jus reddi solet, & in illis tantum actus judiciarii expediendi.

19 Delato juramento, Notario, & Nunciis, & facta intimatione de qua supra, citatur, ut infra, videlicet.

N. N. N.

30 Citetur NN. ex adverso Procuratori NN. ex adverso principali, ad dicendum contra litteras missivas in actis productas, & articulos in eis inclusos, videndum illas, & illos ad probandum admitti, & committi Notario causae examen, & receptionem juramentorum testium in forma, ad primam diem, & postquam commissum fuerit, videndum illos jurare in eorum, vel Notarii domibus, & ubi reperi fuerint, per totam illam, & viginti sequentes dies (vel aliud tempus iudici benevisum, intra tamen terminum literarum remissorialium, seu missivarum) dandum interrogatoria, & conducendum interpretem, quatenus &c. alias videndum mandari examinari sine, ad primam diem, Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. repetit literas, & articulos in actis datos, & petiit, & obtinuit, ut supra, nisi per totam, & examinari testes pro diebus, & horis intimandis, omni &c.

Ex adverso poterit fieri haec protestatio, videlicet.

31 Pro NN. contra NN.

In officio NN. Procurator, prout docuit per instrumentum publicum, tenoris, &c. contra praetensas literas, & articulos dixit pro nunc generalia verba, salvo jure &c. non examinari, nisi specificatis materiis, nominibus, cognominibus, patria, & exercitio testium, medio juramento tactis &c. ac data copia articulorum cum termino competenti ad conficiendum interrogatoria, quae omnino dare intendit, & incitato die, & hora certis, ad effectum &c. alias &c.

32 Et ob id, si materia, nomina, & cognomina testium non sunt specificata in curia erunt in partibus specificanda, juxta formulam superius traditam sub cap. 11. de Test. examini. & inde facienda intinatio, videlicet.

N. N. N.

Intimetur NN. ex adverso Procuratori NN. ex adverso principali, qualiter materia, nomina, cognomina testium sunt in actis specificata, & D. mandavit examinari testes, & alias prout in actis, & testes examinabuntur die NN. cum quinque sequentibus, de mane, hora N. & de sero hora N. ideo &c. alias &c. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

33 De-

33 Denique proceditur ad examen testium faciendo illos jurare saltem per diem ante examen in die juridica pro majori cautela, & alias servatis servandis, juxta formam superius traditam sub cap. 11. de Test. examin.

Potest autem extendi examen, ut infra, & alias mutatis mutandis, secundum facti contingentiam, videlicet.

In Dei nomine Amen &c. Anno &c. die &c. Pontificatus &c. Anno ejus &c. Examinatus fuit in Palatio solitæ residentie infra scripti D. judicis, sito in civitate N. juxta suos fines &c. per eundem D. NN. Judicem Remissorialem ab A. C. seu NN. ejus in civilibus locumtenente, deputatum, ac per me NN. presentis causæ Notarium deputatum, D. NN. ætatis sue annorum N. Testis pro parte NN. ejusque Procuratoris inductus, qui fuit citatus &c. & monitus de gravitate juramenti, ac poenis perjurii, & qui ad declarationem &c. iterum, tactis scripturis, juravit ad Sancti Dei Evangelia (vel tacto pectore, si sit Clericus) de veritate dicenda tam super interrogatoriis, quam super articulis, & tota præfata causa, remoris odio, amore, timore, lucro &c. Et ad opportuna interrogationes dixit, & respondit ut infra, videlicet.

Et incipiendo ab interrogatoriis, ad monitionem sibi factam de gravitate juramenti, & poenis perjurii, & importantia hujusmodi causæ, pro veritate dicenda juxta primam interrogationem rectè respondit &c.

Juxta secundum de nomine, cognomine, parentibus, patria, & ætate respondit &c. Juxta tertium respondit &c. & sic de singulis &c.

Deinde eventum fuit ad examen super articulis in literis missivis, seu remissorialibus contentis.

Et super primo Articulo ei lecto, idem testis interrogatus dixit, & respondit. Jo sò &c. & sic de singulis, usque ad ultimum &c.

Et si testes se examini subijcere recusent, poterunt pariter citari, & cogi ad subijciendum se examini, & alia fieri, juxta superius tradita in dicto cap. 11. de Test. examin.

Vel poterit peti, & obtineri à Judice Monitorium, seu Præceptum, per Nuncium deputatum, exequendum, contra eos, tenoris infra scripti, videlicet.

34 De Mandato NN. Judicis remissorialis ab Illustri. & Reverendis, D. A. C. seu NN. ejus in Civilibus Locumtenente specialiter deputati, & ad instantiam NN. principalis, tenore præsentium.

Moneatur NN. Testis inductus, quatenus sub pena scutorum NN. aliusque arbitrio Domini (vel sub poenis contentis in litteris Remissorialibus, quando adsint) debeat infra triduum proximum juramentum de veritate dicenda in causa inter dictum instantem ex una, & NN. ex altera partibus, in actis infra scripti Notarii præstitisse, & successivè examini subijcisse, aliaque desuper necessaria, & opportuna adimplevisse, & præsentibus omnino paruisse, alioquin &c. non solum, ut supra, sed omni &c. In quorum &c. Datum &c. hac die &c.

NN. Judex Remissorialis deputatus.
Locus † Sigilli.

NN. Notarius actuarius deputatus.

Completo examine, citetur pars adversa, ut infra, videlicet.

N. N. N.

35 Citetur NN. ex adverso procurator NN. ex adverso principalis, ad videndum decerni copiam, seu transumptum processus, & omnium actorum in causa factorum, dictumque processum copiarum, & transumptum mandari, & quodcumque decretum desuper necessarium, & opportunum fieri, & interponi, ad primam diem, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra omni &c.

Qua copia extracta, & transumpto facto, citetur, ut infra videlicet.

N. N. N.

36 Citetur NN. ex adverso procurator NN. ex adverso principalis, ad videndum mandari collationari, F. copiam processus, & omnia, quæ collationanda sunt, cum eorum propriis originalibus, & collationi interessendum, quatenus &c. necnon videndum deputari alium Notarium, qui una cum Notario actuario dictæ collationi interit, & collationem faciat, ac dies, & horas pro dicta collatione faciendi, & decretum desuper necessarium, & opportunum fieri, & interponi, ad primam diem, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. Petiit, & obtinuit, ut supra, & deputari in alium Notarium NN. & omnes, & singulos dies, & horas, donec collatio præficiatur, cum intimatione, omni &c.

N. N. N.

Intimetur NN. ex adverso Procuratori NN. ex adverso principalis, qualiter D. mandavit collationari processum, & alias prout in actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Collatione facta citetur pars adversa, ut infra videlicet.

N. N. N.

37 Citetur NN. ex adverso Procurator NN. ex adverso principalis, ad videndum de, & super omnibus in processu remissoriali contentis, & super omnibus, & singulis præmissis per eundem D. Judicem suam auctoritatem, & decretum impartiri, & interponi necessarium, & opportunum, necnon mandari claudi transumptum, seu copiam processus, & omnia in Rotulo clausa Sigillo dicti judicis obligari, & obligata ad Romanam curiam transmitti ad primam diem, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. petiit, & obtinuit, ut supra omni &c.

38 Quod si quis noller procedere per viam citationum in scriptis, prout in curia, poterit coram judice remissoriali procedere juxta statum; & usum illarum partium, dummodo in comparitionibus, parte citate faciendis, inferatur

ratur totus tenor dictarum citationum, ita quod pars ad verba ad præmissa omnia, ex iisdem actis citata appareat.

39 Nec est omittendum, quod si pars alicui decreto fuerit præfens, & Notarius attestatur, decretum fuisse factum partibus præsentibus, vel dixerit in illius extensione, parte ex adverso præfente, tunc non est necessaria illius decreti intimatio.

40 In fine processus, seu copiarum, Notarius subscribat, et suum signum apponat.

Et deinde apponatur in eo attestatio Ordinarii, seu alterius super legalitate Notarii, quæ attestatio vulgo legalitas appellatur, & Judex transmittat ad urbem processum clausum, & sigillatam cum suis literis missivis, quibus significet A.C. se eius literas recepisse, & juxta illarum formam processisse, & de omnibus alligatum processum, seu eius transcriptum transmittere etc. omni &c.

Processu remissoriali ad urbem transmissio citetur coram A.C. seu eius in civilibus locum tenente, ut infra, videlicet

41 A.C.N.
Citur NN. ex adverso principalis ad videndum aperiri processum de partibus in Actis exhibitum, & dicendum contra illum, & jura producta, & repetita videndum jurare testes super illius, & illorum recognitione, quatenus opus sit, admitti, committi, & mandari restitui, dimissa copia collationata, ad primam diem, instante NN. principali, si ve &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. repetit processum de partibus, & jura, hac die in Broliardo producta, et repetita, & petit, & obtinuit, ut supra, aperiri, & sine tamen præjudicio obligationis Cameralis, processus executivi, et decreti facti, admitti li, et in quantum, et committi etc. omni &c.

Repetitio autem in Actis fit, ut infra, videlicet

Pro NN. contra NN.

In officio NN. repetit processum remissorialem de partibus ad Curiam transmissum, prout in Actis, et instet aperiri, et admitti, nec non repetit omnia alia Jura, acta, & achitata, gesta, & facta per acta mei &c. in parte tamen, & partibus &c. & in quantum &c. Et dixit nihil fieri, nisi visis dd. Juribus, & testibus examinatis, per D. & eo informato in die Notarii, omni &c.

Ex adverso in termino dictæ citationis ad dicendum contra, poterit fieri solita protestatio, videlicet

Pro NN. contra NN.

42 In officio NN. repetitis protestationibus, alias factis, & illis firmiter inhaerendo, dixit non admitti aliqua Jura in præjudicium obligationis Cameralis, processus executivi, Decreti facti, & mandari relaxari, et his laivis contra prætenlum processum, & jura, dixit pro nunc generalia verbo, salvo jure etc. & pendente &c. & nihil fieri, nisi illis recognitis, & intimato die, & hora certis ad effectum, &c. omni &c. aliis &c.

43 Cæterum, si in partibus adfuerint aliqua jura, & scriptura ad causam facientes, & Notari, & qui

illas penes se habent, recusent eas exhibere, vel alias sit necesse, eosdem ad dicta Jura, & scripturas exhibendum compellere, poterit obtineri compulforia, G, citando ad verfarium hoc modo, videlicet

A.C.N.

44 Citur NN. ex adverso principalis, ad videndum decerni literas compulforiales generales ad partes, concordandum de Judice loco, loco loci, constituendum in partibus procuratorem repetibilem, & acceptantem, alias videndum per D. deputari Judicem, ac locum loci ex officio, & respectivè mandari fieri processum per affixionem ad valvas, ad primam diem, instante NN. principali, si ve &c.

Decretum.

N. Notarius.

NN. petit, & obtinuit, ut supra, deputari in Judicem NN. & locum loci, Palatium eius solite residentie, cum termino 30. dierum, nisi ad primam diem, cum intimatione, omni &c.

A.C.N.

Intimetur NN. ex adverso principalis, qualiter D. decrevit literas compulforiales generales, & alias prout in Actis, instante NN. principali, si ve &c.

N. Notarius.

45 Si verò quis obtinere voluerit literas compulforiales speciales, tunc docto per fidem publicam, aut alias de existentia scripturarum, ac producta dicta fide, aut copia scripturæ &c. citata parte ad dicendum contra Jura, citatur, ut infra, videlicet

A.C.N.

46 Citur NN. ex adverso principalis, ad videndum decerni literas compulforiales speciales ad partes, concordandum de Judice, loco, loco loci, constituendum in partibus procuratorem repetibilem, & acceptantem, alias videndum per D. deputari Judicem, ac locum loci, ex officio, respectivè decerni processum per affixionem ad valvas, ad primam diem, instante NN. principali, si ve &c.

Decretum.

N. Notarius.

NN. petit, & obtinuit, ut supra, & deputari Judicem NN. & locum loci Palatium eius solite residentie, cum termino 30. dierum (vel majore, aut minore, secundum distantiam loci, arbitrio Judicis) nisi ad primam diem, cum intimatione omni &c.

A.C.N.

Intimetur NN. ex adverso principalis, qualiter D. decrevit literas compulforiales speciales, & alias prout in Actis, instante NN. principali, si ve &c.

N. Notarius.

47 Quod si pars adversa nolit concordare de Judice, ut alleget Judicem deputatum suspectum H, citatur ad concordandum, ut supra de

48 Judice remissoriali dictum fuit.

Processus compulforialis.

Expeditis literis compulforialibus, illisque ad partes transmissis, proceditur ad illarum executionem, ut infra, videlicet

Ubiunque aliquis obtinuit literas compulforiales, debet ipse, vel eius procurator legitimus I eas exhibere I, Judici compulforiali coram Notario, & test. & producendo in Actis mandatum procurat

V

procurator (si instans pro executione literarum est procurator) debet petere, ut idem D. Judex dictas literas recipiat, & admitat, & ad illorum executionem, juxta illarum formam, & tenorem, procedat, necnon decernat citationem contra partem adversam, ad dicendum contra dictas literas compulsoriales, & juxta illarum formam videndum mandari procedi, & deputari Notarium actuarium, nuntios, locum pro tribunali, dies, & horas audientiae, ac deferri juramentum Notario, & nuntiis de fideliter eorum officium exercendo, pro prima die iudiciali, hora N. in domo solita residentiae eiusdem D. Judicis.

Ex tunc Judex dictas literas recipiet, admitteat, & mandabit procedi, & fieri, ac citari, juxta petita, omni &c. Et de his omnibus deinde confici debet publicum Instrumentum à Notario diverso ab eo, qui pro executione literarum est deputandus, ac successivè fiet infra scripta citatio, videlicet

Coram N.N.N. Judice compulsoali deputato ab A.C.

I Citetur L.N.N. ex adverso procurator NN. ex adverso principalis, ad dicendum contra literas compulsoriales in Actis productas, videndum admitteri, & ad illarum executionem, juxta earum formam, & tenorem mandari procedi, & deputari Notarium, nuntios, locum, dies, & horas audientiae, ac deferri Notario, & nuntiis juramentum de fideliter exercendo officium suum, ad primam diem, instante NN. principali, si ve &c.

N. Notarius.

Qua citatione executà personaliter, vel domi, vel per affixionem, juxta superius tradita in processu remissoriali, ac ea reproducta, relationibus factis, obtrinetur decretum.

NN. petit, & obtinuit, ut supra, & deputari Notarium NN. & nuntios NN. & NN. & locum pro tribunali palatium residentiae eiusdem D. Judicis, & dies, et horas, videlicet omnes dies juridicos non feriatos in honorem Dei, vel Sanctorum, de mane ab hora N. ulque ad N. cum intimatione, omni &c.

In causis verò commissariis, in quibus non adest facultas procedendi singulis diebus, & horis, erunt tantum deputandi dies Lunae, Mercurii, et Veneris non feriatos, ut supra dictum est in processu remissoriali, in quibus tantum in causis commissariis jus reddi solet.

N.N.N.

Intimetur NN. ex adverso procuratori NN. ex adverso principalis, qualiter D. mandavit procedi ad executionem literarum, & deputavit Notarium, nuntios, dies, et horas, ac locum pro tribunali, & alias prout in Actis, instante NN. principali, si ve &c.

N. Notarius.

Delato juramento Notario, et nuntiis, ac reproducta intimatione, juxta superius tradita in processu remissoriali, procurator causae debet comparere coram Judice, & specificare in Actis jura, quae extrahere intendit, & petere contra Notarios, & personas illa detinentes decerni monitorium necessarium, et opportunum, illudque obtentum exequi facere per nuntium deputatum, tenoris infra scripti, videlicet

De mandato NN. Judicis compulsoalis ab Illustriss. et Reverendiss. D.A.C. seu NN. eius in civilibus locum tenente specialiter deputati, & ad instantiam NN. principalis. Tenore praesentium moneantur NN. & NN. omnesque alii in executione praesentium nominandi, et cognominandi, quatenus sub poenis contentis in literis compulsorialibus, de quibus in Actis, debeant, et quilibet eorum debeat, infra triduum proximum, in Actis infra scripti Notarii, coram eodem D. Judice, infra scripta jura, & scripturas penes eos, & quemlibet eorum respectivè existentia, et existentes, videlicet (hic specificentur scripturae, & jura exhibenda) exhibuisse, praesentasse, & dimisisse, ad effectum transcribendi, & praesentibus omnino paruisse etc. alioquin &c. omni &c. in quorum &c. Datum &c. hac die etc.

NN. Notarius. Locus § Sigilli. N. Judex, compulsoalis deputatus.

51 Quo monitorio per nuntium deputatum executum, ac juribus in Actis productis, M, quae debent esse originalia, nam alias nihil esset actum, N. citatur pars adversa, ut infra, videlicet

N.N.N.

52 Citetur NN. ex adverso procurator NN. ex adverso principalis, ad dicendum contra jura producta, et repetita, videndum jurare testes super illorum recognitione, O, quatenus opus sit admitteri, et mandari restitui, dimissa copia collationata, necnon committi Notario causae examen, et receptionem juramentorum testium in forma, ad primam diem, et postquam commissum fuerit, videndum illos jurare, in eorum, vel Notarii domibus, et ubi reperti fuerint, per totam illam, et viginti sequentes dies, dandum interrogatoria, & conducendum interpretem, quatenus etc. alias videndum mandari, examinari sine, ad primam diem, instante NN. principali, si ve &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. repetit Jura in Actis exhibita, in quantum &c. & petit, et obtinuit, ut supra admitteri, si, & in quantum &c. et examinari testes, et ut supra, pro diebus, et horis intimandis, omni &c.

53 Ex adverso poterit fieri haec protestatio, videlicet

Pro NN. contra NN.

In officio NN. procurator, prout docuit per Instrumentum publicum rogatum per Acta NN. prout in folio tenoris &c. dixit quod nemo ex adverso comparens audiatur, nisi docto de legitimo mandato procurator, ita quod &c. et nihil fieri, nisi specificatis nominibus, cognominibus, patria, et exercicio testium, medio juramento tactis etc. & data sibi copia assertarum literarum compulsoarialum, cum competenti termino ad conficiendum interrogatoria, alias de nullitate etc. omni etc.

54 Nomina, et cognomina testium sunt omnino juxta superius tradita, sub cap. 11. de test. examin. specificanda, prout etiam tradenda, seu transmittenda est parti copia literarum compulsoarialium, P, sumptibus ejus, qui illam obit

obtinuit, & facienda est postmodum parti hæc intimatio, videlicet

N.N.N.

Intimetur NN. exadverso procuratori NN. exadverso principalis, qualiter nomina, & cognomina testium sunt in Actis specificata, adimpleta Protestatio, & D. mandavit examinari testes, & alias prout in Actis, & testes examinabuntur die NN. cum tribus sequentibus de mane, horâ N. & de sero horâ N. idem &c. alias &c. Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Succesivè intimatione executâ, & reproducâ proceditur ad examen testium, delato eis iuramentis, ut supra, de veritate dicenda, saltem per diem ante examen, & illo deinde reiterato in actu examinis, primò examinantur super interrogatoriis, si fuerint à parte tradita, & postea super recognitione Jurium, & alia circa examen observentur, juxta superius tradita, sub d. cap. 11. de test. examin.

Juribus recognitis, & examine completò, citatur pars adversa, ut infra videlicet.

N.N.N.

Citetur NN. exadverso Procurator NN. exadverso principalis, ad videndum mandari extrahi copiam Jurium in Actis productorum, illaque transumptari, & transumptata cum suis originalibus collationari, & quodcumque decretum desuper necessarium, & opportunum fieri, & intercepti ad primam diem, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. petit, & obtinuit, ut supra, cum intimatione, omni &c.

N.N.N.

Intimetur NN. exadverso procuratori NN. exadverso principalis, qualiter D. mandavit transumptari jura, & alias prout in Actis, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Quibus omnibus expeditis, citatur adversarius, ut infra, videlicet

N.N.N.

Citetur NN. exadverso procurator NN. exadverso principalis, ad videndum mandari collationari, Q. processum, & jura, & omnia, quæ collationanda sunt, cum suis propriis originalibus, & deputari alium Notarium, qui una cum Notario actuario dictæ collationi interfuit, & collationem faciat, & dies, & horas pro collatione faciendâ, necnon dictorum Jurium collationi interessendum, quatenus &c. alias &c. ad primam diem, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. petit, & obtinuit, ut supra, ac deputari in alium Notarium NN. & singulos dies, & horas intimandas, quousque collatio perficiatur, omni &c.

N.N.N.

Intimetur NN. exadverso procuratori NN. exadverso principalis, qualiter D. mandavit collationari jura, & processum, & alias prout in Actis, & dicta collatio fiet die N. cum tribus se-

quentibus, de mane horâ N. & de sero horâ N. idem &c. alias &c. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Executâ, & reproducâ intimatione, & collatione factâ diebus, & horis deputatis, citatur pars adversa, ut infra, videlicet

N.N.N.

Citetur NN. exadverso procurator NN. exadverso principalis ad videndum de, & super omnibus, & singulis præmissis, & in dicto processu compulsionalis contentis per D. Judicem compulsorialem eius decretum, & auctoritatem necessariam, & opportunam impartiri, & interponi, necnon mandari claudi, & sigillari processum, seu transumptum, & omnia clausa, & sigillo D. Judicis obsignata, ad Romanam Curiam destinari, & transmitti ad primam diem, instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Decretum.

NN. petit, & obtinuit, ut supra, omni &c.

Quod si quis noluerit procedere per viam citationum in scriptis juxta stylum Curie, poterit citare juxta stylum loci, in quo conficitur processus compulsionalis, dummodo in comparitionibus, & instantiis, quæ sunt parte citatâ ad omnia in illis contenta faciendâ, specificet totum tenorem omnium contentorum in supradictis citationibus, & in Actis appareat ex nuntii relationibus, quod pars adversa ad omnia, & singula præmissa fuerit citata.

In fine processus, post subscriptionem, & signum Notarii, apponatur legalitas Ordinarii, aut alterius, ut supra dictum est, de processu remissoriali.

Quibus expletis, Judex processum clausum, & obsignatum ad Romanam Curiam transmittat cum literis missivis, in quibus significet, se literas compulsoriales recepisse, & ad eandem executionem juxta illarum formam, & tenorem processisse, & de omnibus alligatum, & inclusum processum transmittere.

Processu ad urbem transmissò citatur pars adversa coram A.C. ad videndum illum aperiri, & alia observantur, & sunt juxta superius tradita de processu remissoriali.

Observationes:

A E citatione ad videndum jurare testes, quæ omnino requiritur, satis dictum est supra in cap. præcedente sub lit. B.

B Illud addi potest, quod quando sunt expediendæ literæ missivæ ad partes, si citatur in Curia ad videndum jurare testes, erit hæc utilis cautela, & durabit hujusmodi citatio toto tempore remissoriæ præfixo; Rota decis. 175. num. 4. & decis. 284. num. 3. p. 2. recent. & etiam si pars non fuerit denuò in partibus citata coram Judice delegato, vel coram testium receptore, ad videndum jurare testes, erit sufficiens dicta citatio executâ, & reproducâ coram Judice delegante, Seraph. decis. 1010. n. 3. Rota

- dec. 686. n. 4. par. 1. recent. Andr. dec. 4. 1. n. 6. Cavalier. dec. 575. n. 5. in quibus alia decisiones cumulantur.
- 66 Quod si citatio, ad videndum iurare testes, sit facta pro certo tempore praefixo, & examen factum fuerit post terminum, pro quo durabat citatio, siue illa fuerit executi coram Iudice delegante, siue coram delegato, siue testium receptore, examen est nullum tanquam factum sine citatione ad videndum iurare testes, Gregor. dec. 453. n. 2. prout etiam, si non solum testes deposuerunt, sed etiam iuraverunt extra terminum, examen eodem defectu laborat, ut tradit idem
- 67 Greg. dec. 429. n. 5. Verum si testes non iuraverunt in dicto termino, pro quo durabat citatio ad videndum illos iurare, sustinetur examen; licet fuerit factum extra terminum, quia attenditur tempus praestiti iuramenti, non autem examinis, Gravari. ad Vestr. lib. 6. c. 2. n. 59. Salust. Tiber. lib. 3. cap. 7. n. 49. Rota dec. 3. de test. in nov. Verat. dec. 285. num. 3. par. 3. Rot. dec. 393. n. 6. p. 1. recent. Greg. dec. 327. n. 6. & seq. & ibi Beltrami. num. 17. Quilibet
- 69 igitur, dum citat ad videndum decerni literas missivas, seu remissoriales, citet unico contextu, etiam ad videndum iurare testes, ut toto tempore in remissoria praefixo iurare possint. Etenim citatio ad videndum iurare testes, licet sine die, sustinetur tamen toto tempore remissoriae dum ante ex praxi, de qua testatur Rota dec. 557. n. 8. par. 4. recent. ne si forte pars ad id coram Iudice remissoriali amplius non citaretur, examen nullius esset momenti, vel si magis placet, utatur secunda formula, supra posita, in qua citatur ad videndum iurare testes, toto termino probatorio durante.
- B In tribunali A.C. & aliis extra Rotam solent loco literarum remissorialium concedi literae missivae, quae habent in omnibus eandem vim, & efficaciam, nec adest alia differentia, nisi quod literae remissoriales (quas pariter A.C. concedere potest, sicut etiam compulsoriales generales, & speciales eius arbitrio, Paul. V. constit. 28. Eximie, §. ac literas quasvunque,) scribuntur in pergamento, literae vero missivae in papiro, & haec cum solito sumptu Juliorum duodecim expeditur, juxta reformationem sancti. mem. Pauli V. constit. 71. universi in taxa Notariorum A.C.
- 70 Sed hoc non procedit in Rota, in qua literae missivae concedi non solent, sed tantum remissoriales, quae scribuntur in pergamento, & fit Rotulus, cuius palmus linearum triginta, linea vero syllabarum decem, & octo, esse debet, Paul. V. de constit. 71. Universi agri, sub tit. de Not. trib. urb. §. literas remiss. cum sumptu Juliorum septem cum dimidio pro quolibet palmo, Paul. V. de constit. 71. in Taxa Notariorum Rota.
- 71 Est autem remissoria facultas probandi, extra locum Iudicii, rem in Iudicio deductam, à Iudice litigatoribus concessa, ut ait Severol. de remiss. c. 1. n. 2. vel est dilatio ad probandum extra Curiam, in qua fuit causa introducta, ut per Boccac. de remiss. c. 1. n. 1. & dicitur remissoria quia per illam litigatores ed, ut plurimum ad probandum remitti solent, unde ab initio fuerunt revocati, Severol. de remiss. d. c. 1. n. 3.
- 72 Fit autem remissio à Iudice dupliciter, vel quoad totum negotium, vel quoad probationem tantum faciendam, primo casu Iudex, qui remittit, non remanet Iudex, secundo vero remanet, & post modicum, causa in omnibus coram eo revertitur, Severol. de remiss. d. c. 1. n. 1.
- 73 Remissoria, seu literae missivae loco remissorialium, sunt ab A.C. concedenda cum competenti termino ad probandum, etiam in causis executivis, & quando agitur vigore obligationis Cameralis, si reus producit articulos, & illos petat, ad probandum novam conventionem, seu solutionem in partibus factam, admitti, Salust. Tib. in prax. lib. 1. c. 31. n. 5.
- 74 Sed hoc non procedit in obligationibus mercatorum Romanae Curiae cum Curialibus, in quibus fuit conventum, ut infra certum terminum fieret solutio in partibus, & de ea infra eundem terminum certioraretur creditor in Curia, alias solutio fieret in urbe, nam tunc non conceditur remissoria, etiam si solutio in partibus facta allegaretur, ut per eundem Salust. Tib. d. l. 1. c. 31. n. 5.
- 75 Ceterum an, & quando sit concedenda remissoria, fuit in Rota saepe disputatum, ut patet ex infinitis decisionibus desuper emanatis, ad quas in facti contingencia poterit unusquisque recurrere.
- 76 Concedebatur remissoria ante Innocentium VIII. à Summo Pontifice sub plumbo, Rota dec. 33. alias 372. de test. in antiq. & dec. 4. alias 76. de test. in nov. & etiam sine plumbo cum solo sigillo auditoris, si hoc erat ei in commissione concessum, Rota decis. 36. alias 738. de test. in antiq. & dec. 28. alias 738. de iud. in antiq.
- 77 Innocentius vero VIII. in eius constit. 10. Fidem libris, secund. antiq. impress. quae vulgo Innocentiana nuncupatur, & Pius Quartus constit. 83. in Trono secund. antiq. impress. dederunt Auditoribus Rotae facultatem concedendi literas remissoriales, absque alia Summi Pontificis commissione, Boccac. de remiss. cap. 1. n. 3. & c. 2. n. 2.
- 78 Huius remissoriae virtute, non solum potest Iudex remissorialis examinare testes, sed etiam responsores ad positiones, & confessiones recipere, & partes ad id compellere, Vestr. lib. 6. cap. ult. n. 9. & si remissoria, & simul compulsoria fuerint obtenta, & expedita, ut saepe contingit, etiam Instrumenta, & Jura recipere, & alia facere, juxta facultates sibi in eis concessas Vestr. d. c. ult. n. 9.
- 79 Regula constitui potest universalis, quod in omnibus causis concedenda est remissoria, si materia, super qua illa petitur, est relevans, l. de die §. iubetur, ubi Ang. num. 2. ff. de sat. cog. Boccac. de remiss. c. 4. n. 1. & seq. Mohed. dec. 5. de probat. in fin. Cass. d. dec. 3. de dilat. Verall. dec. 59. & dec. 66. & decis. 68. par. 3. Cas. de Grass. dec. 1. num. 5. & dec. 2. de dilat. Rota dec. 102. num. 1. par. 1. & decis. 647. nu. 3. par. 1. divers. lib. 3. & in Esulan. Prioratus 30 Martii 1612. coram bon. mem. Innoc. X. Greg. dec. 191. num. 1. & seq. & decis. 403. num. 3. Andr. dec. 38. num. 1. prout quando petitur ex justa causa, & necessaria, l. Julices, in princ. vers. si hoc perspexerit, & in fin. vers. & hoc si iuste, ubi Bald. num. 1.

in quinto not. & Salic. in princ. ibi item nota, quod hæc. & Castren. num. 3. C. de fid. instrum. Cas. de Grass. dec. 1. num. 9. & seq. de dilat. & quando cessat omnis suspicio calumnie, Verall. d. dec. 59. num. 1. p. 3. Cassad. d. dec. 3. num. 1. & seq. de dilat.

84 Et procedit, etiam datâ relevantiâ unius tantum articuli, ut concedatur super omnibus, Cassad. dec. 5. num. 9. de seq. poss. & fruct. Mantie. dec. 312. num. 2. Seraph. dec. 1364. num. 3. Rot. dec. 977. num. 1. p. 1. dec. 661. n. 4. p. 2. dec. 43. n. 1. par. 5. & dec. 177. n. 1. & dec. 315. num. 1. par. 6. recent. & in Neapolitana Pecuniaria 3 Julii 1645. coram R. P. D. Royas Gregor. dec. 124. num. 3. & dec. 403. nu. 7. Buratt. dec. 246. num. 10. & ibi Ferentill. lit. A. a. alias plures decisiones cumulat, & dec. 273. nu. 8. & dec. 392. num. 5. & dec. 701. num. 3. & dec. 824. num. 1. Cavalier. dec. 59. num. 1. & dec. 232. num. 1. & dec. 289. n. 2. Andr. dec. 38. n. 5. ubi de stylo Rotæ testatur.

85 Et in prophanis, datâ relevantiâ, conceditur in qualibet instantia, etiam sine fumo, Boccac. de remiss. cap. 4. num. 7. Caput. dec. 68. p. 3. Mantie. dec. 374. num. 2. Rota dec. 315. num. 3. p. 5. & dec. 266. num. 1. par. 6. recent. Greg. dec. 174. n. 2. & dec. 403. n. 3.

86 Et facilius in prima instantia, quia durum est, quod causa in prima instantia dilectatur in Curia, & tollatur facultas probandi in partibus, Greg. dec. 403. n. 4. Buratt. dec. 821. n. 1. & 2.

87 Et multo magis in tertia instantia, ne probationes coangustentur, Cavalier. dec. 289. n. 4.

88 Et etiam in iudicio restitutionis in integrum, Verall. dec. 67. n. 1. p. 3. Cavalier. dec. 170. n. 2. & dec. 425. n. 3. & dec. 469. n. 1. in quibus aliis decisionibus cumulat.

89 Primò tamen principalis conclusio superius firmata non procedit in beneficiis, in quibus de stylo Rotæ non conceditur, nisi dato fumo de bono iure, Boccac. de remiss. cap. 3. num. 23. & cap. 4. num. 3. Seraph. dec. 555. n. 4. Rota dec. 661. n. 1. in fin. p. 2. rec. Coccin. dec. 165. num. 6. & dec. 246. n. 1. Greg. dec. 562. n. 4. Buratt. dec. 233. n. 4. & dec. 28. n. 4. nec ¶ datur in prima, nec in secunda instantia, nisi facta obligatione de stando unicæ, & appposito sequestro, Severol. de remiss. cap. 17. n. 1. Boccac. de remiss. cap. 4. num. 9. Caput. dec. 56. & dec. 57. p. 3. Puteus dec. 42. & dec. 54. n. 3. lib. 2. Seraph. dec. 555. num. 3. Rota dec. 919. par. 3. divers. lib. 3. & dec. 134. n. 1. & dec. 661. nu. 1. p. 2. rec. Coccin. dec. 165. n. 5. & dec. 246. nu. 3. Cavalier. dec. 271. n. 1. non ¶ possidenti verò non datur, nisi renunciet sequestro, si fuerit ad ejus favorem lata sententia, Severol. de remiss. cap. 17. n. 1. Rot. dec. 919. par. 3. divers. lib. 3.

90 Sed bene conceditur remissoria in beneficiis in tertia instantia, Puteus dec. 54. nu. 3. lib. 1. Seraph. d. dec. 555. num. 3. Rota dec. 43. n. 4. par. 5. recent. Buratt. dec. 28. n. 1. & commissa causa, appellatione remota, Buratt. dec. 24. n. 10. & dec. 816. n. 4.

91 Caterùm si testes sint senes, & valetudinarii pro nominatis in Curia tantum, non pro aliis datur remissoria, etiam in prima instantia in beneficiis, absque aliqua obligatione, & fumo, & hoc ratione periculi mortis, ne proba-

tiones pereant, sine tamen retardatione proces-

94 sus, Put. dec. 305. lib. 2. etiam ¶ non obstante pendencia causæ Attentatorum, Boccac. de remiss.

95 cap. 4. nu. 11. & n. 12. Causa autem beneficiæ dicitur illa, in qua agitur de titulo beneficii in re, vel ad rem, tam in petitorio, quam in possessorio; Causa verò prophana, ad effectum obtinendi remissoria, dicitur quælibet alia, in qua de titulo beneficii, ut supra, non agatur, Gloss. in Clem. 2. in verbo Beneficiu, & ibi Card. n. 16. & seq. de iud. Severol. de remiss. cap. 17. num. 2. & seq. Gonzal. ad reg. 8. in probem. §. 2. num. 65. Gregor. dec. 403.

96 num. 2. Beltram. ad eund. dec. 174. num. 7. ubi ¶ quod id procedit, etiam si causa fuerit spiritua- lis, & fori Ecclesiastici, & quod id eo si agatur de unione perpetua beneficiorum, causa dicitur prophana, Severol. de remiss. cap. 18. num. 3. Bellamer. dec. 617. Gonzal. d. §. 2. num. 67. Seraph. dec. 1315. num. 9. & seq. ubi secus dicitur in unione ad vitam, & sic temporali, Gregor. dec. 562. num. 2. & ibi Beltramin. lit. A. Cavalier. dec. 472. num. 4.

97 prout ¶ etiam causa decimarum dicitur prophana, ad effectum remissoria, Severol. d. cap. 17. num. 3. ubi idem tradit etiam de pensione Ecclesiastica, Put. dec. 324. in fin. lib. 2. in correct. Rota dec. 677. num. 1. par. 1. recent. Greg. dec. 174. num. 1.

98 & causa juris patronatus ad dictum effectum pariter dicitur causa prophana, Achill. dec. 11. de iure patr. Cas. de Grass. dec. 1. num. 9. de dilat. quod procedit, si de eo principaliter agatur, secus si principaliter agitur de titulo beneficii inter provisos, seu præsentatos, & incidenter de iure patronatus, quia tunc respectu dicti tituli, causa non esset ad dictum effectum censenda prophana, sed beneficiæ, Seraph. dec. 555. num. 3. & dec. 990. num. 3. Beltramin. ad Gregor. dec. 174. n. 7.

99 Quando verò respectu unius agitur de titulo, non autem ex parte alterius, jus metimur ex parte actoris, l. 1. §. Is qui, si pars hered. petat. Bellamer. d. dec. 617. Seraph. d. dec. 990. num. 4. ubi quod id vulgatum est in Rota, Beltram. ad Greg. dec. 174. n. 7. vers. in hac autem materia, Rota in Fesulana Prioratus 30 Martii 1612. coram bon. mem. Innocentio X.

100 Fumus autem sufficientem præbent testes nulliter examinati, Boccac. de remiss. cap. 4. num. 3. ubi de stylo Rotæ testatur, Farinac. de test. qu. 77. cap. 1. num. 32. in fin. Rota dec. 661. num. 1. par. 2. & dec. 315. num. 3. par. 5. recent. Greg. dec. 163. n. 1. & ibi Beltramin. num. 19. & dec. 562. nu. 4. & ibi Beltramin. n. 6. Buratt. dec. 68. n. 3. & ibi Ferentill. lit. B. n. 5. & dec. 824. n. 8. Dummodo convenient, & dictus fumus non sit extinctus ex aliis testibus ex adverso eodem modo examinatis, Buratt. dec.

101 273. n. 3. & seq. Et testes de publica voce, & fama, seu fides Notarii, seu confessio, licet tanquam erronea revocata, pariter dant fumum, ut per Boccac. d. c. 4. n. 3.

102 Secundo, principalis conclusio superius firmata non procedit, quando quis veller probare per testes id, quod potest probari per Scripturas, nam tunc remissoria non conceditur, Severol. de remiss. c. 9. num. 4. Aegid. Bellamer. dec. 9. ubi de stylo Rotæ, & Curie testatur, Rota dec. 17. de test. in nov. & dec. 304. num. 4. & dec. 694. n. 3. par. 3. recent.

- recent. *Cavaler. decis. 87, n. 1. Buratt. decis. 829, n. 4. & decis. 877, n. 3.*
- 104 Sed si in articulis est aliquid relevans, quod in scripturis non contineatur, bene ad id probandum conceditur remissoria, l. fin. C. de fideic. Rota dec. 46. de test. in antiq. & dec. 17. de test. in nov. & decis. 304. num. 4. & dec. 694. num. 3. par. 3. recent. *Cavaler. decis. 271, num. 5. Andr. decis. 38. n. 3.*
- 105 Prout etiam quando articulatur combustio Archivi, Rota dec. 718, num. 4. par. 4. recent. *Cavaler. dec. 368, num. 2. Ferentill. ad Buratt. decis. 180. n. 12.*
- 106 Quinimò datur aliquando remissoria, etiam ad probandum id, quod continebatur in scripturis, *Cas. de Grass. dec. 1, num. 11. de dilat. Cavaler. dec. 271, num. 5. Ferentill. ad Buratt. dec. 180, n. 12. in fin.* ubi quòd hoc procedit, cessante suspitione calumnie, quo casu Rota non solet coangustare probationes, & ad dec. 587, n. 8. *Beltramin. ad Greg. dec. 253, n. 3.* ubi alios cumulat, & in fin. subdit, quòd, cessante calumnia, conceditur remissoria, etiam ad probandum per testes, quod potest probari per scripturas, quia cum probatio possit fieri etiam per testes, non debet coangustari ad scripturas.
- 107 Licet autem regulariter non derur remissoria ad probandum, quod potest per instrumenta probari, bene tamen conceditur ad probandum, & recognoscendum signa, & sigilla Notariorum in instrumentis apposita, & contenta, *Severol. de remiss. c. 10, n. 5. Boccac. de remiss. c. 4, num. 21. Rota dec. 6. de probat. in nov. Caput. dec. 59, n. 2. par. 3. Salust. Tib. in prax. lib. 3, c. 7, n. 45.*
- 108 Tertio non procedit, quando remissoria petitur ad probandum per testes contrarium eius, quod constat ex scripturis, *Bellamer. decis. 9. Seraph. dec. 1460, num. 3. Rota decis. 135, n. 3. & dec. 384, n. 2. par. 4. & dec. 319, n. 18. par. 6. recent. Buratt. decis. 351, n. 1. & decis. 364, n. 1. Duran. dec. 453. n. 6.*
- 109 Quarto non procedit ad impediendam immisionem ex testamento, vigore legis fin. C. de edict. div. *Adrian. coll. Seraph. dec. 1364, num. 1. Rota decis. 212, num. 7. & dec. 424, num. 3. p. 1. & decis. 306, num. 3. p. 6. recent. Cavaler. decis. 208, num. 3.*
- 110 Gregor. dec. 367, n. 1. & ibi *Beltramin. n. 3.* quia t ad impediendam immisionem non admittuntur exceptiones, nisi probatae, vel incontinenti probandae, DD. in l. fin. C. de edict. div. *Adrian. coll. Rot. d. dec. 212, n. 7. p. 1. recent.*
- 111 Quinto non procedit in calculo ferenda sententiae, quia tunc censetur calumniosè petita remissoria, *Greg. dec. 356, n. 85.* sicut quando petitur in ultimis audientis, ex eadem praesumpta calumnia, denegatur, quasi petita ad differendam causae expeditionem, l. Non ignorat, ubi Bald. in prin. C. de fruct. & lit. exp. *Bellamer. dec. 427. Rot. dec. 424, n. 4. p. 1. & dec. 693, n. 3. p. 3. recent. Seraph. dec. 1450, num. 1. Andr. dec. 38, n. 6.* ubi quòd fecit est, quando causa non est in termino expeditionis.
- 112 Sexto non procedit, quando agitur de probando factum supra centum annos, *Seraph. dec. 1450, n. 2. Rot. dec. 271, n. 7. p. 5. rec.*
- 113 quia cum quis praesumatur tantum vivere usque ad centum annos, l. fin. C. de sacrosanct. Eccl. c. in praesentia de sponsal. *Alc. de praesumpt. reg. 1. praesumpt. 44, num. 1. Gabr. de praesumpt. concl. 16, num. 1.* ubi de communi non est verisimile testes reperi, *Beltrami. ad Greg. dec. 298, num. 12. Rot. dec. 266, num. 17. & seq. pag. 6. recent.*
- 114 Septimò non procedit, quando petitur remissoria ad probandum id, quod probatum non relevat, l. ad probationem, C. de probat. *Mohed. dec. 5. alias 199, n. 6. de prob. Verall. decis. 66, p. 3. Cassad. dec. 2. de dilat. Greg. dec. 584, n. 3. Rota dec. 589, n. 1. p. 1. & decis. 111, n. 8. p. 6. recent.*
- 115 Octavo non procedit, quando adest vehementis, & probabilis suspicio calumniae, *Agid. decis. 625, in fin. Mantie. dec. 61, n. 5. & dec. 312, n. 9. Buratt. dec. 555, n. 9. & n. 11. & dec. 824, n. 9. Rot. in Firmana pensionis 12. Maii 1642. coram R. P. D. Bichio.*
- 116 Sed si petens remissoriam dat aliquem fumum per exclusionem suspicionis conceditur remissoria, *Rota dec. 693, n. 4. par. 3. recent. Gregor. decis. 414, n. 2. & seq. & ibi Beltrami. num. 13. & ad dec. 81, n. 6. in fin.* ubi t quòd relevantia excludit calumniam, *Ferentill. ad Buratt. dec. 23. lit. A. n. 12. in fin.*
- 117 Nonò non procedit in locis vicinis, quia testes possunt conduci ad urbem, vel destinari Notarius ad locum, in quo testes degunt, *Boccac. de remiss. c. 3, num. 41.* ubi dat cautelam in beneficialibus, ut fiat commissio Auditori Rotae directae, cum facultate destinandi Notarium ad loca vicina, in quibus testes morantur, sed si testes essent debiles, senes, mulieres impediti, illustres, vel similes, non essent ad urbem evocandi, *Cap. si quis testium de test. Boccac. de remissoria, cap. 12, num. 4. A. C. verò huiusmodi commissione non egeret, nam posset praemissa facere vigore suarum ordinariorum facultatum, non tamen in beneficialibus, in quibus iurisdictionem non habet, ex allegatis supra cap. 1. lit. E. vers. Non habet, nisi in casibus ibidem exceptuatis.*
- 118 Decimò non procedit, quando causa fuit per plures instantias agitata in partibus, & pars super materia, de qua agitur, testes examinare non curavit, nam remissoria tunc censetur calumniosè petita, & non conceditur, *Castrén. in l. de die, §. Tutor, num. 7. ff. qui satisd. cogant. Gravari. ad Vestr. in prax. lib. 6. c. ult. n. 23. Salust. Tib. lib. 3, c. 7, n. 48.* ubi t quòd nec etiam datur remissoria ei, qui fuit negligens in examinandis testibus in Curia, si illi postea recesserunt ab ea, *Boccac. de remiss. cap. 3, n. 32. Verall. dec. 63, n. 1. p. 3. Duran. decis. 462, n. 2.*
- 119 Sed si ille, qui petit remissoriam, obtinuerat sententiam favorem in partibus, non egebat remissoria, & sic cessat negligentia, & per consequens calumniae timor, prout etiam si detur fumus, quòd materia articulata sit vera, conceditur remissoria utroque casu, prout utramque limitationem in sacro Palatio practicatam ab antiquo fuisse, testatur *Duran. dec. 462, n. 4. & n. 5. & seq.*
- 120 Undecimò non procedit, quando publicato processu, & didicisti testificatis, dantur articuli, qui licet appareant primo aspectu novi in cor

- tice verborum, tamen in effectu, & rei veritate, continent easdem materias cum primis, vel directo contrarias, nam tunc remissoria adhuc denegatur, latē Greg. dec. 497. num. 2. & seq. ubi, quod id signanter procedit post discussa dicta testium, & resolutiones factas, quo casu præsertim cavendum est, ne super eisdem, vel directo contrariis concedatur novum examen, Buratt. dec. 163. n. 3. & ibi Ferentill. lit. C. Rota dec. 266. n. 14 p. 6. recent.
- 124 Sed non publicato processu, nec didicitis testificatis, bene conceditur remissoria, etiam super eisdem, Buratt. dec. 314. n. 4.
- 125 Quinimod, & publicato processu, & didicitis testificatis datur, si articuli continent materias in substantia diversas à primis, Greg. dec. 191. num. 3.
- 126 Buratt. dec. 392. n. 2. prout etiam super eisdem, si articuli contineant magis specificè id, quod fuerat antea confusè articulatum, Rota dec. 183. num. 2. & seq. p. 4. & dec. 266. num. 13. par. 6. recent. Cavaler. 466. num. 3. Buratt. dec. 814. num. 3. & novissimè fuit decisum in Faventina beneficii 27 lun.
- 127 1644. coram R. P. D. Cerro, & ad effectum examinandi testes nulliter examinatos vigore primæ remissoriæ: quia tunc cessat timor laborationis, Boccac. de remiss. cap. 4. num. 36. Rota dec. 11. de prob. in nov. & dec. 13. de test. in nov. Cavaler. decis. 425. n. 2.
- 128 Duodecimò non procedit in executivis, Coccin. dec. 122. n. 3. sed si deur magnus furus, vel damnum, aliàs esset irreparabile, conceditur remissoria, etiam in executivis, prout de fumo tradit Seraph. dec. 298. n. 3. Rota dec. 276. n. 12. p. 9. rec. & de damno irreparabili, Coccin. dec. 122. n. 3. & Rota d. dec. 276. n. 13. p. 6. recent.
- 129 Concessio autem remissoriæ, & retardatio processus plurimum ab arbitrio Judicis dependet, Severol. de remiss. c. 17. num. 9. in fin. & cap. 18. num. 1. & 3. & cap. 27. n. 2. in fin. Boccac. de remiss. c. 6. n. 18. Mantica dec. 312. n. 20. Rota dec. 134. n. 2. p. 2. recent.
- 130 Et in dubio potius est concedenda, quam deneganda, Buratt. dec. 656. n. 5. etiam ad partes minus longinquas, prout de stylo Rotæ testatur Buratt. d. dec. 314. n. 2.
- 131 Illa verò concessa, ejus termino pendente impeditur processus ad ulteriora, l. 3. C. de dilat. Severol. de remiss. c. 27. n. 1. Boccac. de remiss. c. 6. nu. 18. Salust. Tib. in prax. lib. 3. c. 7. n. 39. ante fin. & n. 44. Rot. dec. 334. n. 3. p. 3. rec.
- 132 Sed hoc non procedit, quando fuit concessa contra Instrumentum Guarantigiarum, cum clausula, sine retardatione processus, Buratt. dec. 246. n. 11. & ibi Ferentill. lit. A, vel sine præjudicio processus executivi, aut alterius, de quo agitur, nam tunc Judex potest procedere ad ulteriora, illa non obstante, Severol. de remiss. cap. 27. num. 2. Paleot. dec. 718. par. 3. divers. lib. 3. Rota dec. 282. num. 3. par. 1. & dec. 234. num. 5. par. 5. recent.
- 133 Solet autem signanter concedi cum dicta clausula, quando articuli sunt irrelevantes, vel de calumnia suspecti, Boccac. de remiss. cap. 4. n. 46. Rota dec. 581. n. 3. ubi etiam, quod ita in similibus
- 134 Rota consuevit, par. 1. recent. Sed si datur furus,

- ex quo calumnia excluditur, conceditur remissoria cum retardatione, Cassad. dec. 2. & dec. 3. de dilat. cum aliis allegatis supra in octava fallentia, vers. sed si Petrus. Quando verò causa est discussa in prima instantia, si remissoria petatur, solet dari uni sententia, & alteri remissoria, Boccac. de remiss. cap. 4. num. 47. Rota dec. 322. par. 3. divers. lib. 3. prout commissa causa appellatione remota, quando Breve est justificatum, datur uni remissoria, & alteri immisso, Rota in Vlisbonen. beneficii 4 Julii 1618. coram sancti. mem. Innoc. X. quò casu Auditor Rotæ Judex commissarius solet prius ferre sententiam, ne illius prolatio impediat remissoriæ expeditione, & deinde idem Auditor, non uti Judex commissarius, cum jam sit functus officio suo, sed tanquam unus ex Auditoribus Rotæ remissoriæ concedit: & cum Rota sit unicum tribunal, quod unus ex eis fecit, omnes fecisse dicuntur, Greg. dec. 309. n. 1. & ibi Beltram. lit. A. alias decisiones cumulat, ex quibus dicta decisio Gregori. canonizatur, cum aliis allegatis supra cap. 7. lit. M. vers. Clerici Cameræ.
- 138 Posset etiam Auditor ante sententiam concedere remissoriæ cum clausula, sine retardatione, quo casu posset nihilominus ferre sententiam, ut per Severol. de remiss. d. c. 27. nu. 2. Seraph. decis. 1292. n. 3. cum aliis supra allegatis.
- 139 Remissoria autem semel concessa, non solet regulariter iterum concedi, sed hoc non procedit stante iusta causa, Sarnen. decis. 83. lib. 1. Par. dec. 4. de dilat. Boccac. de remiss. cap. 3. num. 27. Rota decis. 348. num. 8. par. 1. recent. Buratt. dec. 816. num. 1. & in d. Faventina beneficii 27 Junii
- 140 1644. coram R. P. D. Cerro. In causa verò beneficii pariter bis remissoria non conceditur, nisi ad iustam causam, vel illam petens consentiat relaxationi sequestri, Boccac. de remiss. d. c. 3. nu. 5. & seqq.
- 141 Erit iusta causa, si testes fuerint de novo reperti, Buratt. dec. 816. num. 1. in fin. vel si ille, qui habuit primam remissoriæ, fuit legitimè impeditus in illius executione, Boccac. d. cap. 3. n. 27. & seq. præsertim, si vigore primæ testes non fuerint examinati, Rota d. dec. 348. num. 8. par. 1. recent.
- 142 Et tenetur petens remissoriæ facere expensas examinationis, etiam quoad interrogatoria exadvorso data, aliàs si interrogatoria omittantur, ex eo, quia petens remissoriæ nolit solvere mercedem pro examine juxta interrogatoria, examen est nullum, Cavaler. decis. 254. num. 2. & seq. nec repetitio testium nulliter examinatorum deberet fieri, nisi sumptibus uti volentis repetitione, Boccac. de remiss. d. c. 9. n. 29.
- 143 Non omitto, quod forma in remissoria tradita est ad unguem servanda, aliàs examen, illa non servat, remanet nullum defectu jurisdictionis, Cavaler. decis. 154. num. 1. & 2. & dec. 410. n. 5. Greg. dec. 1. n. 1. & dec. 518. n. 2. Buratt. dec. 118. n. 18.
- 144 C Terminus ad probandum in literis remissorialibus, seu missiis, est duorum mensium, & unius mensis ad reprobandum testimonium perfortas, & aliàs, habita ratione distantia loci, major

jor, vel minor dilatio arbitrio Judicis concedi solet, *Severol. de remiss. c. 24. n. 4. Boccac. de remiss. c. 7. n. 4. Salust. Tib. in prax. lib. 3. c. 7. n. 39.* & non raro solet A. C. concedere tempus unius mensis ad probandum, & quindecim dierum ad reprobandum, si loci distantia id desideret.

145 Et licet regulariter reprobatio sit de jure permissa, *Cap. presentium de test. l. si quis testibus, C. de test.* In causis tamen executivis, seu summariis, in quibus non requiritur plena probatio, ut per *Aret. in c. Veniens il. 2. col. 9. vers. & quia hic, Innoc. de test. Marant. de ord. jud. p. 9. principalis, act. 13. de repul. test. num. 19.* vel non videtur necessaria concessio dilationis ad reprobandum, *Salust. Tiber. lib. 3. cap. 7. num. 39.* vel non videtur concedenda, *Marant. de ord. jud. par. 4. princ. dist. 9. num. 63. & dicta par. 6. principalis, act. 13. de repul. test. num. 19. Gravac. ad Vestr. lib. 5. cap. ult. n. 36.*

146 Sed hoc non procedit, quando idem non esset postea discutendum, vel præjudicium non esset reparabile in iudicio ordinatio, *Roman. fing. 388.* & ibi *Adden. Covar. pract. quast. cap. 17. num. 4. vers. 7. est in eadem, Capic. dec. 55. num. 5. Cels. ad Lanfranc. in prax. de depositum, num. 83 in verbo neurii, lit. B.* nec in casibus, in quibus non sufficit imperfecta probatio, *Aret. in d. c. Veniens, col. 9. vers. & per ea quæ dicta sunt, quem cæteri iuracitati allegando, & ad eum se remittendo, sequuntur de test.*

147 Cæterum, si nullum tempus in remissoria fuerit præfixum, intelligitur præfixum prout de jure, quod est trium mensium, si remissoria concedatur in eadem provincia; sex mensium in provinciis continentibus, & novem mensium in transmarinis, *l. 1. & l. Nec de statu, C. de dilat. cap. fin. §. spatium 3. quast. 3. Severol. de remiss. cap. 24. num. 2. Egid. dec. 427. vers. Sed dicebant.*

148 Currit autem terminus præfixus à die designationis literarum remissorialium portitori regulariter, *Boccac. de remiss. c. 7. n. 10. Salust. Tib. in prax. lib. 3. c. 7. n. 39. & c. 11. Buratt. dec. 501. n. 2.* & aliis prout Judex, in hac materia ipsi arbitraria, currere statuerit, *Boccac. d. c. 7. n. 10.*

149 Cæterum in tribunali A. C. stylus hujusmodi modò fuit albus, modò niger; nam olim solebat d. terminus, sive actori, sive reo assignari à die designationis literarum portitori decurrendus, deinde fuit ab ea praxi recessum, & coepit Actori præfigi à die designationis literarum Judici remissoriali in partibus faciendæ, reo vero à die decretarum literarum decurren. prout testatur *Salust. Tib. in prax. lib. 3. c. 11.*

150 Sed hodie non raro solet, etiam reo, assignari à die presentationis literarum Judici in partibus faciendæ decurren. & aliis, prout Judex arbitratus fuerit.

151 Quod si pars, quæ remissoriam obtinuit, fuerit ultra modum negligens in exhibendo literas hujusmodi coram Iudice remissoriali, tunc poterit citari ad videndum sibi præfigi terminum ad probandum, & probatum habendum, vel ad videndum revocari dilationem, vel ad videndum prævia revocatione dilationis, expediri mandatum, quibuscunque non obstantibus,

juxta formulas superius traditas; nam Judex ex iustis, & rationabilibus causis animum suum moventibus, potest terminum ad probandum, & probatum habendum, seu examinari faciendum præfigere, juxta trad. per *Gravat. ad Vestr. lib. 6. c. 2. n. 60. & seq.*

152 Si tamen testes examinandi degerent extra forum, in quo exequitur remissoria in partibus longinquis, tunc ad eas terminus hujusmodi ad examinari faciendum non extenderetur, quia impossibilitas examinandi infra terminum præfixum (si illa existeret) excusaret, juxta trad. per *Papian. in form. prod. Instr. §. in termino, num. 3. ubi*

153 *Adden. in verbo terminus, subduunt quòd, quando terminus ante dictus præfigitur, testes regulariter non solum debent jurare, sed etiam examinari infra terminum, Gravat. ad Vestr. d. lib. 6. c. 2. n. 60.*

154 Et non solum Judex potest terminum ad probatum habendum præfigere, sed etiam dilationem ad probandum concessam revocare, *Vant. de null. defect. jurisd. ord. n. 159. Gravat. ad Vestr. lib. 5. c. 9. n. 3. Card. Tusc. in verbo Dilatione, concl. 441. n. 15. Cassad. dec. 19. n. 1. in fin. & n. 2. de appell. Rot. in Nucerna hereditatis, 13 Novemb. 1595. coram bon. mem. Justo.*

155 Revocatio tamen verò fieri debet ex iusta causa, *79. Andr. in addit. ad Specul. de dilat. §. 1. num. 23. circa fin. in verbo spatium, Socin. reg. 93. limit. 18. Gravat. ad Vestr. lib. 5. c. 9. num. 3. Cassad. d. dec. 9. num. 1. in fin. & num. 2. ubi causa erat, ne liberetur biennium, & ob id si Judex videret, dilationem petitam esse calumniosam, potest illam iudicè revocare, & ad expeditionem causæ procedere, *Socin. d. reg. 93. limit. 13. Gabr. de dilat. conclus. 1. num. 23. Salust. Tiber. d. lib. 3. cap. 11. in fin.**

156 Debet autem revocatio esse expressa, nec censeretur per sententiam aliàs revocata, nisi sententia esset Rotalis, *Rot. in d. Nucerna hereditatis 13 Novemb. 1595. coram bon. mem. Justo.*

157 Si verò in termino ad probandum in remissoria assignato, quis non poterit eius incumbentia probare, poterit ei ex iusta causa concedi prorogatio, *Severol. de remiss. c. 25. num. 1. Salust. Tib. d. lib. 3. c. 7. n. 39. ubi quòd A. C. primò termino ad probandum elapso, solet etiam novum terminum ex causa concedere, parte tamen ad id semper citata ad l. de unoquoque ff. de re jud.*

158 Et potest ex causa terminus semel, vel pluries prorogari, *Severol. de remiss. c. 25. n. 2. Boccac. de remiss. c. 7. num. 11. ubi quòd cessante calumnia, id est Judici arbitrium, & ita observari testatur: sed in Curia parte contradicente, non conceditur tertia prorogatio, nisi imperato rescritto à Summo Pontifice, & causa cognita parte citata, Severol. de remiss. d. c. 25. n. 2. & n. 6. ubi de hujusmodi observantia testatur.*

159 Cæterum Judex remissorialis ab A. C. deputatus, stantibus illis verbis in literis missivis contentis, videlicet *cum facultatibus opportuni*, potest in termino sibi assignato cogere testes ad subiiciendum se examini, eosque gravare, nec non committere Notario examen, & receptionem juramentorum, & alia facere, quæ idem A. C. seu ejus locum tenens facere circa examen posset; non tamen terminum, ut supra, præfixum

examine prorogare, & ita observat praxis.

D Interrogatoria, quando testes sunt exami-
 160 nandi in partibus, possunt dari in Curia, vel in
 partibus coram Iudice remissoriali ad libitum,
 sed in causis gravioribus cautius videtur, illa in
 Curia exhibere, ne postea coram Iudice remif-
 soriali super illorum admissione aliqua (uti ali-
 quando evenire solet) ortatur difficultas, prout
 hoc casu dari in Curia, consilium Severol. de remiss.
 c. 29. n. 3.

161 Producent interrogatoria preestatur sem-
 per coram Iudice remissoriali, examinari testes
 primo iuxta illa, & non examinari sine, sed ob-
 servari formam in literis remissorialibus tradi-
 tam, aliàs de nullitate: nam hoc casu, si testes
 non fuerint examinati super omnibus interro-
 gatoriis, examen erit nullum, defectu jurisdicti-
 onis, Boccac. de remiss. c. 8. n. 8. & si erit necesse il-
 los repetere cum nova remissoria, sumptibus
 162 petentis, quod fieri potest hoc casu, etiam publi-
 cato processu, Boccac. de remiss. cap. 9. num. 28. &
 seq.

163 Potest tamen Iudex, coram quo interrogato-
 ria fuerint exhibita, si videt aliqua superflua, ca-
 pitiola, & impertinentia, resecare, Felyn. in cap.
 per tuas, n. 2. vers. considerant de test. quem sequi-
 tur Boccac. de remiss. c. 6. n. 24. & etiam tacite o-
 mittere, Felyn. in d. cap. per tuas, n. 2. vers. secundus
 quando, Ruin. cons. 35. n. 4. vers. non obstat etiam
 lib. 4. Boccac. de remiss. d. c. 6. n. 24. & n. 32. Iudex,
 E concessis literis remissorialibus, seu missivis loco
 164 illarum, ad docendum de solutione, seu nova
 conventionem in partibus facta, debet supercede-
 re pendente termino conveniente dato ratione
 distantie loci, ut tradit Salust. Tib. in prax. lib. 1. c. 3
 n. 6. & si eo magis quando datur fumus, quia
 165 tunc etiam in executivis admittuntur excep-
 tiones requirentes altioris indaginem, et quæ in-
 continentur probari non possunt, Seraph. dec. 298.
 n. 3.

F In citatione ad videndum mandari collatio-
 166 nari processum, possent omitti illa verba, necnon
 dicta collationi interessendum, quatenus &c. quæ re-
 cenlet Vestr. lib. 6. cap. ult. n. 7. & seq. ubi tradit for-
 mulam processus fabricandi coram Iudice re-
 missoriali; nam cum hodie Iudices delegantes
 in eorum literis remissorialibus, seu missivis, ap-
 ponant illa verba, dicta testium cum toto processu
 nemini patefacta, aut ostensa, suo obsignata sigillo;
 clausa quamprimum ad nos perferenda cures, ut su-
 pra in formula literarum missivarum apparet, &
 non videtur pars interesse posse collationi, cum
 sit observanda forma in remissoria tradita, & ob
 id iuperfluum, & frustratorium videtur, partem
 adversam ad interessendum collationi citare,
 quidquid dixerit Vestr. d. cap. ult. num. 10. vers. de
 uoti denig, & post eum Salust. Tib. lib. 3. cap. 7. n.
 47. & seq.

G Licet pro Instrumentis, & iuribus producen-
 167 dis remissoria non concedatur, ut supra, sub lit.
 Bin 2. fallentia deductum fuit, datur nihilomi-
 nus pro illorum exhibitione dilatio, cum facul-
 tate compellendi illa penes se detinentes, ad ex-
 hibendum, quæ facultas, vulgo compulsoaria ap-
 pellatur, Severol. de remiss. c. 10. n. 4. Boccac. de remiss.
 cap. 3. num. 6. & seq. Vestr. in prax. lib. 6. c. 1. n. 11. ver-
 sic. Quod si quis.

168 Compulsoaria autem est duplex, videlicet ge-
 neralis, & specialis, Vestr. in prax. lib. 6. cap. 1. num. 12.
 Salust. Tib. lib. 3. cap. 7. num. 43. & seq. Severol. de
 remiss. d. cap. 10. num. 4. Boccac. de remiss. d. c. 3. n. 3.
 & seq.

169 Compulsoaria generalis, quæ pro omnibus &
 singulis scripturis ad causam faciemibus extra-
 hendis conceditur, ut per Vestr. lib. 6. c. 1. n. 12, &
 jus formula ponit Salust. Tib. in prax. lib. 4. fol. 445
 parte non citata passim concedi solet, Rota dec.
 42. de prob. in antiq.

170 Sed hodie observatur, quod parte adhuc non
 citata in causa, conceditur compulsoaria sine ci-
 tatione, sed post citationem executam, licet con-
 cedatur in quacunque parte iudicii, tamen quic-
 quid dicat Vestr. non conceditur sine partis cita-
 tione, & ita etiam observari in Curia A.C. te-
 statur Salust. Tib. in prax. lib. 3. c. 7. n. 42. & seq.
 171 & si hæc non retardat processum ad ulteriora
 in causa, Vestr. d. lib. 6. cap. 1. num. 12. Salust. Tib. d.
 lib. 3. cap. 7. n. 44. Duran. dec. 376. n. 7. Et si con-
 172 ceditur etiam pendente termino remissoria, Put.
 dec. 160. lib. 1. & si ubicunque teneat, non ad re-
 tardationem, sed ad exceptionem causæ Put. d.
 dec. 160. & dec. 362. lib. 1. & ob id in hoc casu non
 174 est locus regulæ, si pars, C. de dilat. quod pen-
 dente termino, Iudicis officium conquiescat,
 Salust. Tib. d. lib. 3. c. 7. n. 39. Put. d. dec. 160. ubi
 175 quod d. l. si pars procedit si in pronunciatione,
 quoniam conceditur etiam tempore feriatarum,
 & etiam si causa sit commissaria, diebus tamen
 iudicis, Salust. Tib. d. cap. 7. num. 44. Rota dec.
 758. in fin. par. 3. divers. lib. 3.

176 Concessa autem compulsoaria, parte citata in
 Curia, iura extracta probant, etiam parte non
 citata in partibus, Rota dec. 43. de prob. in antiq.
 Cautius tamen est, ut etiam in partibus citetur,
 ut subdit Rota ibidem.

177 Sed si concessa est, parte non citata in Curia,
 iura non sunt in forma probanti, nisi citetur
 pars in illius executione, Rota dec. 4. de fide infir.
 in antiq.

178 Compulsoaria verò specialis, quæ datur pro
 certa speciali scriptura extrahenda, & exhiben-
 da, Vestr. d. lib. 6. cap. 1. num. 12. Duran. d. dec. 376.
 num. 1. cuius formulam tradit Salust. Tib. in
 179 prax. lib. 4. fol. 448. non fit ita de facili concedia-
 tur, & nisi parte citata, & dato iudicio, seu summo
 sufficiente de revelantia, pro exclusionem suspi-
 cionis calumnie, Vestr. d. lib. 6. cap. 1. num. 12. Sa-
 lust. Tib. d. lib. 3. cap. 7. num. 44. Duran. d. dec. 376.
 n. 3.

180 Fumus autem sufficiens videtur dari, si exhi-
 beat coram Iudice copia scripturæ, de qua a-
 gitur, de cuius relevancia appareat, Vestr. d. lib. 6.
 cap. 1. num. 12. Duran. d. dec. 376. num. 1. & seq.
 Buratt. dec. 555. num. 1. Nam compulsoaria spe-
 181 cialis, & remissoria æquiparantur, Vestr. d. cap. 1.
 n. 12. & seq. Buratt. d. dec. 555. num. 5. & idem
 compulsoaria specialis retardat processum, & ex-
 peditionem causæ, sicut remissoria, Salust. Ti-
 182 ber. d. lib. 3. cap. 7. num. 44. ubi si quod in compul-
 soaria speciali præfigitur terminus, & dantur pro-
 rogationes, sicut in remissoria, Vestr. d. lib. 6.
 cap. 1. num. 12. Duran. d. dec. 376. num. 7. ad fin.

- 183 Quinimò etiam compulſoria ſecunda conceditur, quando iura vigore primæ fuerunt nulliter extracta, *Buratt. d. dec. 555. n. 12.* & ꝑ cum in conceſſione compulſoriæ, ut plurimum agatur de dilatione, plurimum intrat arbitrium Iudicis, *Gloſſ. in cap. Præterea, in verbo plenè, de dilat. Veſtr. d. lib. 6. c. 1. n. 13. verſ. & eum quaſtio.*
- 185 Videtur autem calumnioſè peti remiſſoria, quando iura extrahenda ſunt nulla, vel quis vigore compulſoriæ generalis nihil extraxit, ut per *Bocac. de remiſſ. cap. 3. num. 7.* prout quando quis poteſt vigore compulſoriæ generalis iura extrahere, & petit ſpecialem, *Duran. d. dec. 376. n. 7.*
- 186 Eſt autem neceſſaria compulſoria pro extrahendo tranſumpto, ſeu copia Inſtrumenti, ſeu alicujus ſcripturæ originalis; nam tranſumptum ſeu copia non probat, niſi vigore compulſoriæ à ſuo originali, ſervatis ſervandis, extrahatur, *ſi ſcripturam, de ſid. inſtrum. Bald. in Auth. ſi quis in aliquo, num. 1. & ibi alii tradunt, C. de eden. Roman. con. 136. num. 2. Veſtr. in prax. lib. 6. cap. 1. num. 11. verſ. quòd ſi quis, Rota decif. 36. de probat. in antiq. Put. dec. 159. n. 4. lib. 1. & dec. 422. verſ. & ſuit dictum lib. 3.*
- 187 Sed hoc primò non procedit in Notario rogato de Inſtrumento, quia copia ab illo extracta probat abſque alia compulſoria, *Bart. in Auth. ſi quis in aliquo, n. 3. C. de eden. Abb. in cap. Albericus, n. 5. verſ. & in hoc de teſt. Felyn. in cap. ſin. num. 5. & num. 7. de ſid. inſtrum. Rot. dec. 4. de ſid. inſtrum. in antiq. & dec. 1. n. 1. de ſid. inſtr. in nov. & in Peruſina beneficiorum 4 Decemb. 1619. coram bon. mem. Remboldo.*
- 188 Secundò non procedit in tranſumpto factò à Notario ſucceſſore in officio, *Bart. in l. ſi quis ex Argentariis 6 in §. 1. ſub num. 3. verſ. ſed per hanc, ff. de eden. Dec. in Auth. ſi quis in aliquo, n. 26. C. de eden. Guid. Pap. dec. 118. in prin. Verall. dec. 244. n. 3. par. 2. Rot. dec. 389. num. 1. par. 1. recent. & dec. 107. num. 2. poſt conſ. crimin. Farinac. lib. 2. & in Anconitana de Fanellis 21 Maii 1618. coram bon. mem. Ubaldo, Cavalier. dec. 351. n. 3. & decif. 518. num. 5. in fin.*
- 189 Tertiò non procedit in tranſumpto factò ab Archiviſta de ſcripturis archivii, *Rota decif. 27. num. 1. & dec. 245. num. 2. par. 2. recent. & in Peruſina beneficiorum 4 Decemb. 1619. coram bon. mem. Remboldo, Cavalier. dec. 351. num. 1. & creditur ꝑ archiviſta, vel ſucceſſori in officio atteſtanti ſe eſſe talem, Rota d. dec. 27. n. 1. & dec. 145. n. 3. par. 2. recent.*
- 190 Quartò non procedit in tranſumpto factò ab habente facultatem tranſumptandi Inſtrumenta Notarii mortui, *Verall. dec. 351. num. 2. & ſeq. par. 2. Rota in Anconitana, de Fanellis 21 Maii 1618. coram bon. mem. Ubaldo, dummodo habeat huiusmodi licentiam, & facultatem ab habente iuriſdictionem, & poteſtatem illam concedendi, Put. decif. 159. num. 1. lib. 1. prout de habentia facultatem à ſtatuto tradit Seraph. decif. 1236. n. 2.*
- 191 Quintò non procedit in tranſumpto factò auctoritate Iudicis ordinarii ante motam litem, parte citata, *Cap. ſin. & ibi DD. & præcipui Felyn. num. 6. & ſeq. ubi multipliciter limitat, & declarat, de ſid. inſtrum. Gabr. de citat. concl. 1. num. 136. ſecus parte non citata, Put. decif. 4. de ſid. inſtrum. prout etiam ſecus licet pendente; nam tunc eſt neceſſaria compulſoria, Rota dec. 75. n. 6. & ſeq. par. 4. recent.*
- 193 Sextò non procedit in ſumpto ex regiſtro ſupplicationum, *Belien. de char. ſubſid. q. 13. nu. 9. fol. 166. Rebuff. in prax. in 3. par. ſignat. in verbo, datum apud, n. 5. fol. 1286. Creſcen. de iſ. 2. de ſid. inſtr. Adden. ad Rot. dec. 28. de prob. in antiq. Put. dec. 231. lib. 3. & dec. 24. de ſid. inſtrum. Rota dec. 219. n. 4. par. 3. diverſ. lib. 3. & quod, juxta modernum ſtylum Curie ſumptum ex regiſtro ſupplicationum probet in Curia tradit Mandof. ſuper reg. de non judic. juxta form. ſuppl. 10. 2. q. 6. n. 4. Duran. decif. 265. n. 2.*
- 194 Contrarium, quòd ſumptum ex regiſtro ſupplicationum non probet, tradit *Staphil. de lit. Grat. verſ. conceduntur autem fol. 140. Belien. de char. ſubſid. quaſt. 113. n. 6. Rota dec. 28. d. prob. in antiq. & dec. 10. de ſid. inſtr. in antiq. Bellamer. dec. 257. Rota dec. 407. n. 3. p. 1. rec. Duran. dec. 765. n. 14. & ſeqq.*
- 195 Concordat has opiniones diſtinguendo; nam aut agitur ad effectum regulæ de non judicando juxta formam ſupplicationis, & procedit ſecunda opinio negativa; quòd ſumptum non probet; cum enim in hoc caſu non probet ſupplicatio originalis, ergo nec ſumptum ex ea quomodocumque extractum probabit. Aut agitur, ſemotà d. regulà de non judicando juxta formam ſupplicationis, & tunc procedit prima opinio affirmativa, quòd ſumptum probet ſicut originale, *Mandof. ſuper d. reg. de non judic. juxta form. ſuppl. 10. 2. quaſt. 6. num. 2. fol. 47. Rebuff. in prax. ubi ſupra, n. 2. & n. 5. & ſic aut ſumus in caſu, in quo non probat ſupplicatio originalis, vel in quo ſumptum diſcordat ab originali, aut litteræ non ſunt expedite, & tunc ſumptum non probat; aut in aliis caſibus, & tunc ſumptum probat quoad omnes effectus, etiam canonizationis gratiæ, juxta modernum ſtylum Curie; ut dictas deciſiones omnes concordandum poſt alios declarat *Duran. d. dec. 265. n. 14. & ſeqq.**
- 196 Septimò non procedit in ſumpto ex regiſtro Bullarum, quòd probat in Curia, *Staphil. de lit. grat. & juſt. verſ. utrum autem fol. 143. Mandof. ſuper d. reg. 27. de non judic. 10. 2. q. 6. n. 3. & ſeq. Rota dec. 28. de prob. in antiq. & dec. 10. de ſid. inſtr. in antiq. Verall. dec. 321. p. 3. Rot. in Peruſina beneficiorum 4. Decemb. 1619. coram bon. mem. Remboldo, Duran. decif. 265. n. 3. & de tranſumpto ex regiſtro Apoſtolico, quòd facit fidem, tradit etiam *Buratt. ratt. dec. 337. n. 30.**
- 197 Octavò non procedit in ſumpto ex aliquo proceſſu legitime conſectò, quia ad effectum Jurium probat, *Verall. decif. 351. num. 5. & ſeq. par. 2. Rot. in Peruſina beneficiorum 4. Decemb. 1619. coram bon. mem. Remboldo.* Nam quando iura ſunt ante litem bene extracta, habet locum Innocentiana, *Verall. decif. 101. num. 3. par. 2.* Quæ ſignanter procedit, quòd iura ſunt etiam recognita, & non dubitatur de veritate, & fide regiſtratorum, ut

- ut tunc illius vigore sit adhibenda fides iuribus regilistratis, etiam in processu de partibus, *Verall. decif. 351. n. 5. p. 2. Rot. in Lucen. portionis 22. Ian. 1604. coram bo. me. Card. M. lino.*
- 198 Ceterum iura extracta ex processu inter alios fabricato in alia causa, lite pendente, non probant vigore innocentianæ, quia innocentiana non loquitur lite pendente. *Verall. decif. 101. in num. 4. lib. 2. ubi quod alias ita fuit decifum in Tirajonen. Canonatus coram Domino Achille.*
- 199 Nonò non procedit, quando in termino productionis, citata parte ad dicendum contra, non fuerunt saltem opposita generalia contra, *Verall. decif. 234. n. 2. p. 3. put. decif. 159. n. 2. lib. 1. & decif. 4. de fid. instr. cum aliis allegatis supra hac eadem p. 1. c. 2. lit. V.*
- 200 Decimò non procedit concurrentibus adminiculis, nam tunc probat etiam scriptura informis, *l. instrumenta, C. de probat. Verall. decif. 234. n. 2. lib. 1. Ricc. decif. 198. n. 2. vers. & multo magis par. 1. put. decif. 210. n. 7. & decif. 336. n. 4. & seq. & decif. 359. lib. 2. Seraph. decif. 192. n. 2. Rot. decif. 543. in prin. par. 4. divers. & decif. 389. n. 3. p. 1. recent. & in Baren. juris patronatus 27. Ianuarij 1645. coram R. P. D. Peutingero, Cavalier decif. 79. n. 2. & decif. 142. n. 1. & n. 4.*
- 201 Undecimò non procedit stante observantia, quæ dat robur scripturæ, etiam informi, *l. 1. & 2. l. si veritas, C. de fideic. Bart. inter cons. Bald. cons. 400. n. 5. vers. non obstat l. 3. Aymon. cons. 65. n. 11. & cons. 101. n. 4. Ricc. decif. 198. n. 3. p. 1. Seraph. decif. 192. n. 2. & decif. 1232. n. 4. Rot. decif. 543. p. 4. divers. & decif. 482. n. 3. p. 1. & decif. 18. n. 1. p. 2. recent. Coccin. decif. 128. n. 7. Cavalier, decif. 122. n. 4. & seq. Buratt. dec. 243. n. 6. Rot. in Asculana juris patronatus 24. Febr. 1616. coram bo. me. Card. Verospiro, & in Baren. juris patronatus, 27. Ianuarij 1645. coram R. P. D. Peutingero, & sequius in alijs.*
- 202 Duodecimò non procedit, stante antiquitate scripturæ supra centum annos, quæ antiquitas supplet defectum scripturæ informis, *Rub. Alex. cons. 10. n. 8. & seq. Dec. cons. 36. n. 2. & n. 6. Covar. qui alios cumulat præst. quest. c. 21. n. 7. Scripturis enim antiquis indubitata lux veritatis affluit, ut inquit Bald. quem sequitur Greg. decif. 434. n. 9. & scriptura antiqua de facili iudicatur authentica, Cavalier dec. 122. n. 3.*
- Nec relevat, quod sola data non probet antiquitatem, *cur. dec. 186. lib. 3.* Quia procedit quando antiquitas deducitur ex sola data scripturæ, sed quando antiquitas est conjuncta cum aliquibus alijs adminiculis, tunc data probat antiquitatem, *Put. dec. 445. lib. 1. & decif. 186. lib. 3. idem Put. decif. 9. de fid. instr. cum alijs cumulat per Beltramin. ad Gregor. decif. 393. num. 5. late Ferentill. ad Buratt. decif. 290. num. 12. lit.*
- 206 C. ubi quod pro adminiculo deseruit, si instrumentum ostendatur iudici, & ex sui facie appareat antiquum, & legale, necnon forma characteris antiqui, & impolita lacinitas; desumitur etiam adminiculum ex re inter alios acta
- 207 juxta decif. Put. quem sequitur Buratt. decif. 243. n. 5. quoniam si ostenditur iudici originale, quod in sui facie, ex oculari inspectione tunc subiecta iudici appareat antiquum, & legale, sola data probat, eo casu, antiquitatem, Beltramin. ad Greg. decif. 393. n. 5. in fin. Ferentill. ad Buratt. decif. 290. n. 12. lit. B. vers. probat tamen antiquitatem sola data.
- H Non potest iudex compulso de stylo curiæ recusari, *Verat. dec. 168. n. 3. par. 1. nisi f. ex causa ardua, Verall. dec. 238. n. 3. par. 1. & tunc requiritur mandatum speciale ad allegandum, suspensum Verall. d. decif. 168. n. 1. cum alijs allegatis supra c. 7. lit. P. vers. ad allegandum, & si in f. reculatione appelletur ab ulteriori processu, & procedatur nihilominus ad ulteriora, omnia inde secuta sunt nulla, & attentata Verall. dec. 172. n. 1. p. 1. Rot. in Romana pratenfideicommissi de Strozzius, 17. Februarij 1645. coram R. P. D. Corro.*
- I Litteræ compulsores debent in partibus ab eo, qui instat pro illarum executione, iudici compulsores coram Notario, & testibus presentari, *Vestr. in Prax. lib. 6. c. 1. n. 14. ubi tradit formulam processus conficiendi coram iudice compulsores.*
- L Debet equidem is, contra quem fuit petita, & obtenta compulsores citari coram iudice compulsores personaliter, aut domi, dimissa copia, non autem ad valvas, *Duran. decif. 32. n. 11.*
- 213 Sed hoc non procedit, quando compulsores habet expressè insertum in facultatibus a iudice delegante, ut possit citare etiam ad valvas, *Duran. d. dec. 32. n. 12. Et f. ideo inolevit praxis citandi coram delegante ad constituendum (vel substituendum, si citatur Procurator) in partibus Procuratorem reperibilem, & acceptantem, alias videndum mandari procedi per affixionem ad valvas, juxta tradita per Vestr. in prax. lib. 6. c. 1. n. 13. & inferendi in literis dictam facultatem, juxta tradita per eundem Vestr. d. lib. 6. c. 1. n. 14. Duran. dec. 32. n. 12.*
- 215 Sed in hoc plenius videtur distinguendum, nam aut in literis compulsores inserta est facultas citandi ad valvas, parte citata coram iudice delegante ad constituendum in partibus Procuratorem reperibilem, & acceptantem, prout quotidie fieri solet; & tunc factis diligentibus, in loco, in quo exequenda est compulsores, de reperiendo personam principalis, aut ejus Procuratoris, primo per unum, & deinde per duos Nuntios, juxta superius tradita sub cap. 4. nemine reperto, iudex decernit processum domi, dimissa copia, *Clem. causam de elect. Vestr. lib. 6. c. 1. n. 14. Buratt. dec. 606. n. 9. Quod si citandus non habeat ibi domicilium, tunc factis diligentibus, ut supra, etiam de domicilio reperiendo, iudex decernit processum per affixionem ad valvas, juxta facultates sibi in dictis literis pre-scriptas, Vestr. d. lib. 6. c. 1. n. 14. Duran. d. decif. 32. n. 12.*
- 216 Aut in literis compulsores non est inserta facultas citandi, ut supra, ad valvas, & tunc aut pars fuit citata coram iudice delegante ad constituendum in partibus procuratorem reperibilem, & acceptantem, & post iudicium inchoatum pars citata se absentavit, & factis

- factis diligentis, ut supra, de reperiendo ad-
versario, & ejus procuratore in loco, in quo est
exequenda Compulsoria, nemine reperto; ju-
dex pariter mandabit citari adversarium domi
dimissa copia juxta text. in c. si adversarius de eo
qui mitt. in poss. Rot. dec. 1. n. 4. de fid. instr. in nov.
Burat. dec. 606. n. 9. si ibi domicilium non habet,
decernet processum generaliter per edictum, cap. fin. de dol. & cont. Rot. d. dec. 1. n. 4. vers.
potest, & vers. quibus rationibus, ubi de observan-
tia Rotæ testatur, de fin. instr. in no. Vestr. d. lib. 6.
c. 1. n. 14. ubi loquitur de processu compulsoria-
li, & cap. ult. n. 7. ubi loquitur de processu re-
missoriali, Mohed. decif. 8. alias 334. de fid. in-
strum. Aut pars non est citata, nec judicium in-
choatum, & tunc, aut citandus est subditus judi-
cis citantis ratione domicilii, & factis diligen-
tiis, ut supra, de reperiendo ejus personam, &
illius procuratoris, judex, nemine reperto, de-
cernet citari domi dimissa copia, vel si domum
habet in remotis, per edictum in valvis Ecclesiæ
majoris loci, in quo est exequenda compulsoria,
affigendum clem. causam, de elect. Mohed. dec. 8.
217 alias 334. de fid. instrum. aut citandus non est
subditus citantis ratione domicilii, & tunc de-
bet judex decernere citationem ad locum, in
quo citandus habet domicilium, si tutus pateat
accessus, & si factis diligentis, ibidem nec
ipse, nec ejus Procurator reperiatur, citatio erit
exequenda domi dimissa copia, vel si domus sit
in remotis per affixionem ad valvas Ecclesiæ
majoris illius loci, Clem. causam, de elect. Mohed.
d. dec. 8. alias 334. de fin. instrum. Rot. decif. 22.
de rescript. in nov. si verò ad locum, in quo ci-
tandus degit, tutus non pateat accessus, consti-
to de non tuto accessu, vel si citandus non est
certus, judex poterit procedere per edictum
publicum, juxta Text. in d. Clem. causam, de elect.
& juxta superius tradita, hac eadem par. 1. c. 3. &
cap. 4.
218 Advertendum tamen est, quod delegatus ab
A. C. in causa non commissaria, valide poterit
citare domi dimissa copia juxta Stylum Tribu-
nalis A. C. de quo supra cap. 2. lit. C. Nam si de-
legatus recte procedit juxta stylum delegantis
Ias. in l. & si prator. n. 1. ff. de off. ejus, Put. decif.
122. n. 1. lib. 1. in cor. elect. Burat. decif. 170. n. 13.
& decif. 606. n. 8.
220 Parte autem non citata potest, judex com-
pulsor tantum deputare Notarium, Nuntios, &
locum Tribunalis, quia hoc non infert parti
aliquod præjudicium, Burat. decif. 606. v. 1. &
seq.
M Debet judex compulsor jura compulsata di-
ligenter inspicere, & si ea in aliqua sui parte
viciata videt, exemplari mandare, ut fuit dictum
in Anconitana, seu Auximana florum, apud Burat.
decif. 290. n. 1.
222 Sed si Notarius attestetur, jura fuisse exhibi-
ta coram iudice, præsumitur pro iudice com-
pulsore, quod recte, & recte processerit, ut in ter-
minis respondendo ad d. decif. Burat. in qua ade-
rat defectus exhibitionis juriū coram iudice
(quam quidem exhibitionem requirit rex. in 233
cap. fin. de fid. instrum.) declaravit, Rot. decif. 76.
n. 7. cum pluribus seq. par. 6. & seq.
N Instrumentum, ex quo eligit transumptum
vigore compulsoria, debet esse originale, nam
transumptum transumpti, seu copia copiarum non
probat, Verall. dec. 234. n. 1. par. 1. Put. decif. 159.
n. 4. lib. 1. & decif. 422. & dec. 423. lib. 3. Seraph.
decif. 425. n. 1. latè Ferentill. ad Burat. d. decif.
290. n. 13. lit. D. ubi, plura cumulando, probat,
hoc procedere etiam si copia, seu primum trans-
umptum esset solemniter extractum.
224 Sed hoc primo non procedit in transumpto
antiquo, conservato in Archivio publico, &
transumpto centum annis elapsis, Put. dec. 20.
de fid. instr. cui etiam adhibetur fides, quamvis
hoc casu non probetur, quod transumptans fue-
rit Notarius Dec. cons. 36. n. 3. Put. d. decif. 20. de
fid. instrum.
226 Secundò non procedit parte non opponente
Verall. decif. 234. n. 2. par. 3. Ricc. decif. 198. n. 1.
& seq. p. 1. cum aliis allegatis supra lit. G. vers. 9.
non procedit.
227 Tertiò non procedit concurrentibus admini-
culis, & conjecturis sufficientibus ad indu-
cendum animum iudicis ad illi credendum, quia
tunc, cum probationes sint arbitrariæ, etiam
simplex hujusmodi scriptura informis probat l.
instrumenta domestica, C. de probat. Verall. decif.
234. n. 2. par. 1. Ricc. decif. 198. n. 2. vers. & eo
magis, par. 1. Cavaler. decif. 79. n. 2. & seq. Et
eo magis, si cum adminiculis concurrat et-
iam observantia, quæ dat robor scripturæ etiam
informi, Ricc. d. dec. 198. n. 3. p. 1. qui loquitur in
copia copiarum, cum aliis allegatis supra lit. G. ver-
sic. 11 non procedit, & ego obtinui in facto in
Cortonen. Capella, coram R. P. D. Proto per acta
Archivij Romana curie de anno 1631.
O Jura compulsata non solum debent, ut supra,
coram iudice exhiberi, sed etiam debent reco-
gnosci, alias transumptum esset nullum, Gonzal.
ad reg. 8. Glor. 64. n. 12. Vestr. in prax. lib. 6. c. 1. n.
14. vers. his omnibus, Verall. dec. 4. n. 1. & de. 5. n.
5. & seq. par. 3. Put. decif. 440. n. 3. lib. 2. Rot. in
Lucen. portionis 17. Januarij 1604. coram bo. me.
230 Card. Millino ubi quod de hoc potest opponi in
curia, etiam si non fuisset oppositum in parti-
bus, Burat. decif. 290. n. 4. & seq. ubi quod id
signanter procedit parte opponente, & quod
ideo inolevit praxis citandi partem, ad viden-
dum jurare testes super juriū recognitione
quatenus opus sit.
Sed hoc non procedit, in casibus, in quibus
recognitio non est necessaria, prout in antiquis-
simis, Put. decif. 151. lib. 1. & decif. 12. de fid. in-
strum. Rot. decif. 27. n. 2. p. 2. recent. cum aliis al-
legatis supra hac eadem par. 1. c. 2. litera L.
P Judex compulsor debet dare copiam com-
pulsoria sumptibus ejus, qui illam obtinuit, Du-
ran. decif. 6. num. 4. & seq. Ferentill. ad Burat. dec.
555. n. 17. alias in copia fuisset petita, & non
tradita, compulsatio esset nulla Duran. d. decif.
6. n. 2. Ferentill. ad Burat. d. decif. 555. n. 16. nec
antiquitas scripturæ quicquam relevaret ad
supplendum defectum nullitatis compulsatio-
nis, Duran. d. decif. 6. n. 4.
Completo processu compulsoriali debet
transumptum, seu copia collationari cum suo
originali, Vestr. in prax. d. lib. 6. c. 1. n. 14. Burat. d.
decif.

dec. 606. n. 11. ac proinde cum solita legalitate ordinarii claudi, & sigillis obnari, & a iudice compulso ad Romanam curiam transmitti Vestr. lib. 6. cap. 1. n. 14. prout idem tradit de processu remissoriali, Iacob. Butr. in l. iudices, C. de fid. instr. Vestr. lib. 6. c. ult. n. 10.

S V M M A R I V M CAP. XIII.

- 1 Is, contra quem lata est sententia, habet remedium appellationis.
- 2 Appellatio est interponenda coram iudice à quo, infra decem dies, à die late sententiae, vel si citatio non fuit personalis, à die notitia.
- 3 Appellatio viva voce non potest interponi, nisi incontinenti.
- 4 Appellatio viva voce, & eius formula.
- 5 Appellatio in scriptis, & eius formula.
- 6 Index partis appellantis respondet de Apostolis, vel dat terminum iuris, & quomodo.
- 7 Terminum iuris appellanti datus à iud. quid sit.
- 8 In termino iuris dato, redeundum est pro Apostolis, & iudex debet de illis respondere, & quomodo.
- 9 Cedula appellationis à definitiva sententia, & eius formula.
- 10 Ab interlocutoria vim definitiva non habente, necesse est appellare in scriptis, & exponere causam gravaminis.
- 11 Cedula appellationis ab interlocutoria, & eius formula.
- 12 Alia cedula appellationis ab interlocutoria, & eius formula.
- 13 Cedula appellationis à gravamine, & eius formula.
- 14 Appellatio à termino pro servato infra decem dies interponenda est, quando citatio fuit ad sententiam personaliter executam, & quare.
- 15 Interpositio appellationis à termino pro servato, & eius formula, ac responsio iudicis.
- 16 Cedula appellationis à termino pro servato, & quatenus contra, & eius formula.
- 17 Appellatio sine cedula in executivis, & eius formula, & responsio iudicis.
- 18 Iudice non admittente appellationem seu dante refulatorios, necesse est adire praefectam signaturam pro superfloria obtinenda.
- 19 Citatio, ad videndum mandari superfieri, coram praefecto signaturae, & eius formula, & processus.
- 20 Ut causa in plena signatura discuti possit, quid agendum.
- 21 Citatio coram referendario ad dicendum causam, quare commissio proponi, & signari non debeat in signatura, & eius formula, & processus extrajudicialis.
- 22 Die Martis ante signaturam ne esse est, informare praefectum, & vocantes illius in voce, & in scriptis.
- 23 Potens debet in informatione facti eius, qui adit signaturam, adnotare in manu propria, proponam, alia causa non proponetur.
- 24 Actor si eius defectum, post intimationem executionis causam non proponitur, tenetur replicare parti informanti seu a quatuor pro expensis.
- 25 Die Iovis fit signatura coram Emin. praefecto

in qua commissiones signande signantur, non signandis rejectis.

- 26 Signaturam adire valens potest superfloriam à praefecto obtinere, & quomodo.
- 27 Fides à ponente super propositione causae faciendae, & eius formula.
- 28 Commissio in causa Rotali scilicet 500. excedente, & eius formula.
- 29 Commissio in causa non Rotali ad scilicet 500. non ascendente, & eius formula.
- 30 Commissio cum narrativa in causa Rotali, & eius formula.
- 31 Commissio cum narrativa in causa non Rotali, & eius formula.
- 32 Commissio appellationis à gravamine, & eius formula.
- 33 Commissio appellationis ab interlocutoria, & eius formula.
- 34 Signatura quomodo rescribat in causis pecuniariis quae in ea proponuntur.
- 35 Decreto nullo, vel iniusto existente, signatura admittit appellationem, & quomodo referendarius signet hoc casu commissionem.
- 36 Primus revisor affert commissionem praefecto signaturae, qui consignat, & quomodo.
- 37 Secundus revisor affert commissionem regi cancellariae qui consignat, & quomodo.
- 38 Magister curiarum fert commissionem ad Bancum curiarum ponit in eadem diem, & adnotat in suo libro.
- 39 Pars quae obtinuit rescriptum favorabile à signatura soluta mercede Mag. Curiarum, commissionem in Capsa iudicis inferri, & à Notariis extrahi, & distribui curat.
- 40 Decreto iusto & valido existente, signatura rescribit cum clausula, sine praedjudicio.
- 41 Iustitia, & validitate decreti clara non existente signatura rescribit, cum clausula, si quid exequendum, vel ad legitimam, & si aufert executionem iudici à quo.
- 42 Clausula, cum quibus signatura rescribit, adduntur de ordine illius in corpore commissionis à referendario, & deinde commissio signata reponatur in capsa, & distribuitur.
- 43 Citatio ad dicendum contra commissionem in actis exhibitam, & eius formula, & processus.
- 44 Mensarius est Notarius causae, donec alteri commissionem distribuat, & quomodo debeat paritari in causis commissis.
- 45 Causa appellabilis existente, non est necesse adire plenam signaturam, & quomodo tunc appellationis commissio signetur, & à quibus.
- 46 Pars, quae sententiam obtinuit, si tunc commissio transire sub Banica, curet obtinere, nihil transeat.
- 47 Nihil transeat, & eius formula.
- 48 Obvento, nihil transeat, commissio non potest expediri, nisi citata parte coram revisore.
- 49 Citatio coram Revisore ad dicendum causam, quare commissio expediri non debeat, & eius formula, & processus extrajudicialis.
- 50 Revisor in causis pecuniariis relaxat aliquando commissionem cum clausula, non tamen vigore obligationis cameratae, aut alterius processus executivi, ite ut alias inhibito non afficiat.
- 51 Commissionem obtinens à revisore cum clausula non